

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**DİVÂN-I ÇÂKERÎ
(DİL ÖZELLİKLERİ-METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şükran ASLAN

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Enstitü Bilim Dalı :Yeni Türk Dili

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Zikri TURAN

EKİM-2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

DÎVÂN-I ÇÂKERÎ
(DİL ÖZELLİKLERİ-METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Şükran ASLAN

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Yeni Türk Dili

Bu tez 05/10/2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Zikri TURAN

Yard.Doç. Kenan ACAR

Yard.Doç. Abdulvahit İMAMOĞLU

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

ŞÜKRAN ASLAN

05.10.2007

ÖN SÖZ

Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olan birçok metin üzerinde inceleme yapılmış ve bu çalışmalar yayımlanmıştır. Tez konusu olarak seçtiğim 15.yy şairlerinden olan Çâkerî Sinân Bey'in dîvânı da 1996 ve 1998 yıllarında iki yüksek lisans çalışmasına konu olmuştur. Bu tezlerde Çâkerî'ni yaşamı hakkında bilgi verilmiş ve dîvân edebi açıdan değerlendirilmiştir. 1999'da da Hatice Aynur tarafından "15.yy. Şairi Çâkerî ve Dîvânı" adlı bir kitap yayımlanmıştır. Hatice Aynur bu kitabında dîvânı edebi yönüyle incelemiş ve eser bu yönüyle aydınlatılmıştır. Kitapta Çâkerî Dîvânı'nın dili ve imlası konusunda herhangi bir hususa değinilmemiştir. Çâkerî Dîvânı'yla ilgili böyle bir araştırmanın olmaması ve söz konusu eserin dil incelemesini içermediği ve bunun giderilmesinin gerekliliği hakkında yapmış olduğumuz görüşme Metni yüksek lisans tezi olarak seçmemde belirleyici olmuştur.

Bu çalışma Giriş, Vezin, İmla Özellikleri, Ses Bilgisi, Metnin Transkripsiyonu ve Sözlük olarak altı bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Çâkerî'nin hayatı hakkında bilgi verilmiş ve yazma nüshanın özelliklerine değinilmiştir.

Vezin incelemesinde Çâkerî'nin şiirlerinde kaç farklı vezin kullandığı tespit edilmiştir.

İmla Özellikleri bölümünde seslerin yazıdaki temsilleri değerlendirilmiştir.

Ses Bilgisi bölümünde ise ses uyumları ve ses değişimleri incelenmiştir.

Metin bölümü Süleymaniye Kütüphanesi-Hacı Mahmud:3298 numarayla kayıtlı olan tek nüshanın transkripsiyonundan oluşmaktadır. Bu bölümün ardından da yazma nüshanın fotokopisi yer almaktadır.

Lisans döneminden itibaren kendisini tanımaktan şeref duyduğum ve öğrencisi olma bahtiyarlığına eriştiğim Prof. Dr. Zikri Turan'a tez hazırlığı süresinde gösterdiği anlayış ve yardımdan dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Şükran ASLAN

05.10.2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
ÇEVİRİ YAZI	iv
ÖZET.....	v
SUMMARY	vi
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM 1:METİN VE MÜELLİF HAKKINDA BİLGİ.....	2
1.1. XV. Yüzyıl Hakkında Genel Bilgi	2
.....	4
1.2. Çâkerî`nin	5
Hayatı.....	6
1.3. Yazma Nüshanın	11
Özellikleri.....	
1.4. Eserdeki Nazım Şekilleri	
.....	13
1.5. Vezin	13
.....	13
	13
BÖLÜM 2:DİL ÖZELLİKLERİ.....	19
2.1.İmla Özellikleri.....	23
2.1.1. Seslerin Yazılışı.....	23
2.1.1.1. Ünlülerin Yazılışı.....	23
2.1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	23
2.1.2. Eklerin Yazılışı.....	24
2.2. Ses Bilgisi.....	26
2.2.1. Ses Uyumu.....	27
2.2.1.1.Damak Uyumu.....	27
2.2.1.2. Dudak Uyumu.....	27

2.2.1.3. Ünsüz Uyumu.....	28
2.2.2. Ses Olayları.....	28
2.2.2.1. e/i Tercihi.....	29
2.2.2.2. Ötümlüleşme.....	29
2.2.2.3. Geçişme.....	29
2.2.2.4. Sızıcılaşma.....	29
2.2.2.5. Erime.....	29
2.2.2.6. Tekleşme.....	
2.2.2.7. Yutulma	31
2.2.2.8. Bağıntılı Benzetme.....	31
2.2.2.9. Muhafaza Edilen Sesler.....	32
	35
BÖLÜM 3:METİN.....	91
3.1. Transkripsiyonlu Metnin Hazırlanmasında Takip Edilen Esaslar	
3.2. Fihrist.....	98
3.3. Transkripsiyonlu Metin.....	100
	103
BÖLÜM 4:SÖZLÜK.....	128
SONUÇ.....	
KAYNAKÇA.....	
EK (YAZMA NÜSHANIN TIPKI BASIMI).....	
ÖZGEÇMİŞ.....	

KISALTMALAR

G	:	Gazel
K	:	Kaside
M	:	Mesnevi
B	:	Beyit
EAT	:	Eski Anadolu Türkçesi
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	:	Türk Dil Kurumu
TDED	:	Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi
DTCFD:	:	Dil ve Tarih_Coğrafya Fakültesi Dergisi
TDAY	:	Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten
Ar.	:	Arapça
Far.	:	Farsça
-	:	Fiile getirilen eklerin başında kullanılmıştır.
+	:	İsme getirilen eklerin başında kullanılmıştır.
A	:	a , e
I	:	ı , i
U	:	u , ü

ÇEVİRİ (TRANSKRİPSİYON) YAZISI

ا: a,e	ف: f
ب: b	ق: k
پ: p	ك: k,η,g
ت: t	كز: k,g
ث: s	ل: l
ژ: j	م: m
ج: c	ن: n
چ: ç	و: v
ح: h	ه: h
خ: h	ی: y
د: d	ا: i
ذ: z	او: o,ö,u,ü
ر: r	
ز: z	
س: s	
ش: ş	
ص: ş	
ض: d,z	
ط: t	
ظ: z	
ع: ʿ	
غ: ğ,ğ*(*Türkçe asıllı kelimelerde bulunan ğ,ğ yerine)	

Tezin Başlığı: Dîvân-ı Çâkerî (Metin – Dil Özellikleri)	
Tezin Yazarı: Şükran Aslan	Danışman: Prof.Dr. Zikri TURAN
Kabul Tarihi: 05.10.2007	Sayfa Sayısı: vi(ön kısım)+102(tez)+26(ek)
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilim Dalı: Yeni Türk Edebiyatı
<p>Dîvân-ı Çâkerî XV. yüzyıla ait Eski Anadolu Türkçesi özelliklerini gösteren bir metindir.</p> <p>Dîvân-ı Çâkerî'nin tek nüshası vardır. Bu nüsha İstanbul-Süleymaniye Kütüphanesi'nde Hacı Mahmud 3298 koduyla bulunmaktadır. İstinsah tarihi 1592-93'tür. Dîvân içinde iki kasîde, üç mesnevî ve yüz yirmi iki gazel bulunmaktadır. Bir dîvânda olması gereken nazım biçimlerini içermemesi sebebiyle Dîvân-ı Çâkerî'nin müretteb bir dîvân olduğunu söyleyemeyiz</p> <p>Bu çalışma; Giriş, Dil Özellikleri ve Metin ana bölümlerinden oluşmaktadır.</p> <p>Giriş bölümünde, metin ve müellifi hakkında bilgiler yer almaktadır.</p> <p>Dil Özellikleri bölümünü, metnin imlası ve ses olayları oluşturmaktadır.</p> <p>Metin bölümü ise, metnin transkripsiyonu içermektedir.</p> <p>Bu bölümlerden elde edinilen bilgiler sonuç bölümünde sıralanmıştır.</p>	
Anahtar kelimeler: Dîvân-ı Çâkerî ,Dil Özellikleri, Ses Olayları, Metin	

Title of the Thesis: Dîvân-ı Çâkerî, Language Characteristics,Text	
Author: Şükran ASLAN	Supervisor: Prof. Dr. Zikri TURAN
Date: 05.10.2007	Nu. of pages: vi(pretext)+102(mainbody)+26(pendices)
Department: Turkish Language And Literature Subfield: New Türkic Language	
<p>Dîvân-ı Çâkerî is a written work that shows the features of XV.th Century Old Anatolia Turkish.</p> <p>Dîvân-ı Çâkerî has only one copy.This copy is in İstanbul Sulaymaniye Library with a code :Haci Mahmud 3298.It was published in 1592-93. There are 2 qasidas,3 poemmade up of rhymed couplets and 122 ottoman poet in Divan. We cannot say that Dîvân-ı Çâkerî is a full collected poems as it doesn't contain poem forms that should be in a collected poems.</p> <p>There is some information about this written work and its writer in the introduction part.</p> <p>Its spelling rules and phonetic rules form The language Features.</p> <p>Also, Written Work Part contains its transcripton .</p> <p>The information that is gained from these parts is in order in the conclusion part.</p>	
Keywords: Dîvân-ı Çâkerî, Language Characteristics, Phonetic Events, Text.	

GİRİŞ

Metin alışmaları Türk diliyle ilgili yapılan alışmalar arasında önemli bir yere sahiptir. Metin alışmalarının esasını transkripsiyonlu metin oluşturur. Yapılan transkripsiyon metnin aslını yansıtma koşuluyla Türk dilinin tarihi gelişimine ışık tutar. Metnin transkripsiyonu kadar metnin seçimi de oldukça önemli bir safhadır. Bu çalışmada; daha önce dil hususunda incelenmemiş, XV. yüzyıla ait bir eser olan akeri Dvni esas alınmıştır.

Çalışmanın Konusu

Dvn-ı akeri'nin Süleymaniye Kütüphanesinde bulunan tek nüshasının incelenmesi, imla ve ses özelliklerinin incelenmesidir.

Çalışmanın nemi

XV. yüzyıla ait olan bu eserin transkripsiyon edilmesi, bu dönemin bu dil özelliklerinin ortaya konulması ve eserin tanıtılması açısından önemlidir.

Çalışmanın Amacı

Eski Anadolu Türkçesine ait olan bu eserin; dönemin daha önceki çalışmalar sonucunda belirlenen kaideleri taşıyıp taşımadığının tespiti ve varsa yeni özelliklerin belirlenmesi amacını taşımaktadır.

Çalışmanın İçeriği

Çalışma; metin ve müellif hakkında bilgi, dil özellikleri, metnin transkripsiyonu ve sözlük olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır.

BÖLÜM 1. METİN VE MÜELLİF HAKKINDA BİLGİ

1.1. XV. Yüzyıl Türk Edebiyatı Hakkında Genel Bilgi

15. yüzyıl başındaki Timur istilası, Anadolu'nun siyasi yapısını, birliğini sarsmış olmakla birlikte edebiyatta bir duraklama yaratmamıştır. Yüzyılın başlarında varlıklarını koruyan Karamanoğulları ile Candaroğulları sahalalarında bazı eserler yazıldığı gibi Osmanlı sahasında da oldukça verimli bir edebi hareketlilik göze çarpar. Konya ve Karaman 15.yüzyıl başlarında da önemli iki kültür merkezi olma özelliklerini korurlar.

15. yüzyıl başında edebi faaliyetlerin daha çok Osmanlı sahasında verimli olduğu görülür. I. Beyazid'in büyük oğlu Emir Süleyman edebiyata ve sanata meraklı bir hükümdardır. Sarayın çevresinde bulunan şairlerden özellikle Ahmed-I Dâ'î'nin Çengnâme'si, Ahmedî'nin Tervihü'l Ervâh'ı da yine Süleyman'a sunulmuştur. Çelebi Mehmed döneminde yazılan eserlerle edebi gelişme Osmanlı sahasında devam etmemiştir.

Çelebi Mehmed gözünü tedavi eden yüzyılın ünlü şairi Şeyhî'ye iltifat ve ihsanlarda bulunmuştur. Ayrıca Ahmedî ile Ahmed-i Dâ'î de daha sonraları Çelebi Mehmed'e intisab etmiştir.

II. Murad (1421-1451)döneminde bilimsel ve edebi etkinliklerin daha da arttığını görüyoruz. Kendisi de şair olup, Muradî mahlasıyla şiir yazan II. Murad, şair ve sanatçıyı koruyan bir hükümdardır. II. Murad adına çok sayıda manzum, mensur eser yazdığını görüyoruz. Örneğin Mercimek Ahmed'in ünlü Kâbus-nâme çevirisi bu eserler arasındadır. 1451'de tahta geçen Fatih Sultan Mehmed, babası II. Murad gibi bilime ve sanata düşkün bir hükümdardır. Fatih, İstanbul'u Doğu'nun ve Batı'nın en büyük kültür merkezi yapmak ister. Bu amaçla Sahn-ı Saman denilen sekiz medreseyi kurmuştur. Fatih, babası II. Murad gibi şairdir. Avni mahlasıyla yazdığı şiirleri bir divan oluşturur. Fatih'in sadrazamlarından Adnî mahlasıyla şiirler yazmış olan Mahmut Paşa da dönemin ve münşeat sahibi devlet adamlarındandır. Yine Fatih dönemi devlet adamlarından olan Karamânî Mehmed Paşa da Nişani mahlasıyla şiirler yazmıştır. Ayrıca yüzyılın ünlü nasiri Sinan Paşa ile şair Ahmed Paşa da edebiyatın gelişmesine

büyük katkıda bulunmuş devlet adamlarıdır. Fatih'ten sonra başa geçen oğlu II. Beyazid ise iyi yetişmiş olup Fatih gibi serbest düşünceli olmakla birlikte okumaya, öğrenmeye ve şiire meraklı bir hükümdardır. Onun da Adlî mahlasıyla yazmış olduğu şiirler bir divançe oluşturmuştur. Bütün bu söylediklerimizi özetleyecek olursak; 15.yüzyılın hükümdarları, şehzadeleri ve devlet adamlarının bir kısmı şiire, sanata meraklı, kendileri de şiir yazan, sanatla uğraşan, dolayısıyla dönemin edebi etkinliklerinde aktif rol oynamış kişilerdir.

15. yüzyıl Anadolu'da ve Rumeli'de edebiyat büyük bir gelişme göstermiş, Divan edebiyatı artık kuruluş dönemini tamamlamış ve klasik bir edebiyat görünümü kazanmaya başlamıştır. Manzum ve mensur her türde ve her konuda pek çok eserin bu yüzyılda verildiğini biliyoruz. Gerek nazire mecmuaları, gerekse tezkirelerde 15.yüzyılda yaşadıkları bildirilen ve eserlerinden örnekler verilen pek çok sanatçının adı geçmektedir.

Bu eserlerin dili yüzyılın ilk yarısında oldukça sade olup, bir önceki yüzyılın eserlerinde kullanılan dilden farksızdır. Ancak, İstanbul'un fethiyle esas anlamda kurulmuş olan Saray edebiyatı çevresindeki şairlerin Farsçaya ve Fars edebiyatı örneklerine ilgisi artmıştır.

Bu yüzyılda şairlerin şiir dilini İran şiirinin ahengine ulaştırmak istemeleri sonucu dile yabancı kelime girişi artmıştır. Başta dönemin Ünlü şairi Necatî olmak üzere yüzyılın diğer şairlerinde görülen atasözlerini, deyimleri ve halk söyleyişlerini şiirde kullanarak Türkçeleştirme çabaları ve Aydınî Visalî'nin Türkçe kelimelerle şiir yazması ya da Şehzade Korkut'un Farsça terkipleri az sayıda kullanması şiir diline Farsça unsurların girmesini engelleyememiştir.

Bu dönemin başlıca şairleri:“Ahmed-Da'î, Şeyhî, Ahmed Paşa, Necatî, Avnî, Adlî, Cem Sultan, Şehzâde Korkud, Adnî, Cemalî, Nizâmî, Melihî, Mesîhî, Süleyman Çelebi, Şîrâzî” dönemin en önde gelen şairlerindedir(Mengi,2000).

1.2. Çâkerî'nin Hayatı

Çâkerî'nin doğum tarihi, yeri ile nerede öldüğüne dair kaynaklarda herhangi bir bilgi yoktur. Ölüm tarihi, Yūsuf u Zelîhâ mesnevisinin tamamladığı 900 [1494-95] tarihinden sonra olmalıdır. Asıl ismi Heşt Bihişt Sinân Beg, tek nüshası olan Dîvân'ında bulunan bir gazelde ve Yūsuf u Zelîhâ adlı mesnevisinde Yūsuf-ı Çâkerî, mecmualardaki Şiirlerinin başladıklarında Çâkerî Sinân Beg ,Çâkerî Beg, Kâfile-i şu'arâ'da Çâker, Türk şairlerinde Çâkerî (Sinan Bey) olarak geçmektedir. Tezkirelerde devşirme olduğu yazılıdır. Çâkerî mahlasını da devşirme olduğu için kullanmayı tercih etmiştir. Şehzadelerin özel hizmetinde bulunanlara Bey unvanının verilmesi, Çâkerî'nin, II. Bayezîd'in özel hizmetinde bulunduğunu göstermektedir.

Sarayda yetiştiği için iyi bir eğitim aldığını, kaynaklarda sözü edilen ama şimdilik ele geçmeyen Farsça şiirleri göstermektedir.

Diğer divan şairleri gibi şiirlerinde içinde bulunduğu psikolojiye, dünyaya bakışına ipucu olabilecek şiirleri, beyitleri vardır. Kimi dizelerinde devrinden, yaşamdan şikâyet etmektedir. Bunlar arasında, borcu olduğuna dair bilgiye rastlanır.

Çâkerî, Dîvân'ının baş kısmında II. Bayezid için mesnevi biçiminde yazdığı medhiyede devrinde rüşvetin artmasından söz etmektedir. Fatih Sultan Mehmed devrinde rüşvet olmadığını belirtir ve II. Bayezid'e seslenerek gece gündüz din için dua ile uğraşıyorsun ama rüşvete de ruhsat veriyorsun, bu nasıl olur, der. Yine padişaha, askerinin başarılı olması için rüşveti yok etmesini, eğer yok etmezse memlekette nizamın kalmayacağını, rüşveti yok ettiği takdirde cennete gideceğini yazar. Ayrıca açgözlü olan bir vezirden de şikâyet eder.

Çâkerî'nin edebi kişiliği ve şiirlerinin kendi devrinden nasıl yorumlandığına dair kaynaklarda bilgi bulunmaktadır. Sehî, "ââhib-ma'rifet ve ehl-i mürüvvet, Pârsî ve Türkî eş'ârı var. Ôahîr-i Fâryâbi kaâyidîne ba'zı cevâb dimişdür, ğâyet hûb düşürmişdür ve meânevîye dahı çok nisbeti var, Leylî vü Mecnûn ve Yūsuf u Zelîhâ hikâyelerin nazm itmiş. Meânevîsi güzel el virmişdür. İkişi dahı bî-bedel kitâblardur. hoş-tab',z ihni pâk şâ'irdür, meânevîsi gâzeliyâtına ğâlibdurur" der. Lafifi, "...bi'l

cümle sâbıkü'z-zikr ehl-i fazl ve nüktedân ve umerâ beyninde Şeh-nâme ve òamse tetebbu'ider ââhib-kitâb ü dîvân idi. Eş'ârı vasaz vasaţ maķûlesidir” diyerek Çâkerî'nin şiirini değerlendirir. Mehmed Tefvik, ise “..ekâer tezkireleriñ beyânına göre ââhib-terceme, beyne'l-umerâ ehl-i fazl u nüktedan ve dâ'imâ Şeh-nâme ve òamse tetebbu'eder ââhib-kitâb ve dîvânmış. Lâkin eş'ârı mutavassıţdur” diyerek Laţîff'i tekrarlar.

İstanbul kütüphaneleri Türkçe Hamseler kataloğunun önsözünde ilk Türkçe hamse yazan kişi olduğu, yaşadığı tarihin açıkça bilinmediği ve mesnevileri olduğu yazılır.

Vâmıķu 'Azrâ

Yūsuf ile Zelîhâ

Óüsñ Nigâr

Süheyl ü Nev-bahâr

Leylâ vü Mecnün

mesnevileri olduğu yazılır(Aynur,1999).

1.3. Yazma Nüshanın Özellikleri:

Eserin tek nüshası vardır. ¹

Bulunduğu yer: Süleymaniye Kütüphanesi-Hacı Mahmud 3298

Eser adı : Dîvân-ı Çâkerî

Yazarı: Sinân Yūsuf Çâkerî

Yazıldığı tarih: Bilinmiyor.

Müstensihi: Bilinmiyor.

İstinsah tarihi: 1001 [1592-93]

Yaprak: 185y. [y.121b-146 b. Kenarda Dîvân-ı Fakîh var.]

Ölçü: 14.5X27.5-; 9X18.5

Satır: 15-19 arası

Yazı: Ta'lik. Cetvelli

¹ Aynur Hatice, 15. yy. Şairi Çâkerî ve Dîvânı, (İSTANBUL-1999)

Kâğıt: Nohudi renktedir. Aharlı, damgalı.

Cilt: 19. yüzyılda yapılmış kırmızı renk deri cilt. Sırt üzerinde Arap harfli baskıyla Dîvân-ı Külliyyat yazılıdır.

Çâkerî Dîvânı'nın var olan nüshası tüm nazım biçimlerini içermemektedir. Mürettep bir divanda olması gerekenler, şöyle sıralanır.

1. Bölüm : Kasideler (Tevhid, münacaât, na't ve padişâhlar ile devlet büyüklerine yazılan övgüler vs.)
2. Bölüm : Tarihler (Ebced hesabı esas alınarak söylenmiş doğum, ölüm vs. önemli zaman dilimlerini bildiren şiirler)
3. Bölüm : Musammatlar (Terkîb-i bend, murabba, tahmîs, vs. şiirler)
4. Bölüm : Gazeller (Her beyitin son harfi esas alınarak Arap alfabesine göre alfabetik dizilmiş gazeller.)
5. Bölüm : Kıtalar (Kıta, matla, muammâ, lugaz, müfret, azâde vs.)(Pala,2000)

Çâkerî Dîvânı'nın var olan tek nüshası ise; iki kaside, üç mesnevi ve yüz yirmi iki gazelden oluşmaktadır. Hatice Aynur'un tespitine göre mecmualarda Çâkerî'ye ait kıt'a ve müfredlere rastlanmıştır. Buna dayanarak dîvânda bir eksiklik olduğundan söz edebiliriz. Tam bir divan olmamasına rağmen elde bulunan tek nüsha olması nedeniyle çalışmaya esas alınmıştır.

1.4. Eserdeki Nazım Şekilleri

Eserde gazel, kasîde ve mesnevî nazım şekilleri vardır.²

1.4.1.Gazel: “Gazel” kelimesi Arapçada “kadınlarla sevgi üzerine konuşmak, söyleşmek” demektir. Sevgiden, sevgilinin aşkından sözedilen gazeller Arap edebiyatında önceleri kasîdeler içinde bir bölüm olarak görülürken VII. yüzyıldan sonra bu adla ayrı bir şekil olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ama bunlar bugün kullanılan anlamda bir nazım şeklinin adı olmayıp hangi şekilde yazılırsa yazılsın sadece konuları bakımından bu adı taşıyan şiirlerdir.

² İpekten, Haluk, Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz, Dergah Yayınları

Nazım terimi olarak gazel, kafiye örgüsü aa bb ca... olan bir nazım şeklinin adıdır. Murassa, yani iki mısrası birbirine kafiyeli olan ilk beyitine “matla”, matladan sonra gelen ikinci beyitine de “hüsn-i matla” denir. Gazelin son beyitine “makta” ve maktadan önceki beyite de “hüsn-i makta” adı verilir. Gazelin en güzel beyitine de “şah beyit” ya da “beytü’l-gazel” denir. Şair gazelin makta’ beyitinde adını söyler. Bu, şairin sonradan aldığı ikinci adı mahlasıdır.

Türk edebiyatında gazeller 4-15 beyit arasında yazılmıştır. Dört beyitli gazel yok denecek kadar azdır. Divanlarda rastlanılan bu gazellerin yarım mi kaldıkları, yoksa bazı beyitlerinin eksik mi yazıldığı belli değildir. Kesin bir kural olmamakla birlikte gazeller genellikle 5,7,9,11 gibi tek sayılı beyitlerle yazılmışlardır. İncelemiş olduğumuz Çâkerî Dîvânında gazeller genel itibariyle 5 beyit şeklinde yazılmıştır.

Gazelin asıl konusu aşk ve sevgilidir. Sevgili ile ilgili olarak şarap ve tabiattan söz edilir. Bu bir kural olmakla birlikte özellikle XVII. yüzyıldan sonra gazelin konusu geliştirilmiş; bir fikir, felsefi bir düşünce, bir hayat görüşü gibi başka nazım şekillerinin konularında da gazeller yazılmıştır.

Gazelde öncelikle beyit güzelliğine önem verilir. Eğer bir gazelde beyitler vezin ve kafiyeleriyle değil, anlamları bakımından da birbirine bağlanmış yani bütünüyle bir konu ele lıp işlemişse böyle gazellere “yek-âhenk” gazel adı verilmiştir.

Gazeller müretteb dîvânlarda kolayca bulunabilmeleri için kafiyelerini son sesleriyle, Arap alfabesine göre sıraya dizilmişlerdir. Bu yüzden dîvân tertip eden şairler her sestem bir kaç, en azından bir gazel söylemeye özen göstermişlerdir. Çâkerî Dîvânı’nda bulunan yüz yirmi iki gazelde kafiye olarak kullanılan son sesler:

Elif: (4b-G1-B1)

ey ruḥuḥ âyîne-i luḥf-ı ḥudâ
vey şaçuḥ dil-bend ü la’lüh dil-güşa

Tâ’: (5a-G2-B1)

behişt ‘adn küyüḥdan kinâyet
cemâl-i ḥür ḥüsnüḥden rivâyet

Dal: (5a-G3-B1)

güzellerden hezârân âh u feryâd
ki gördüm her birinden niçe bî-dâd

Râ': (7a-G16- B1)

anuñ ki Muhammed gibi peygamberi var
sulţân-ı dü kevn oldı sa'âdetlü seri var

Zâ': (11b-G44-B1)

cevr itme gönül cefâya döymez
rahm eyle begüm belâya döymez

Şîn: (13b-G56-B1)

yüzün gösterse ol serv-i kabâ-püş
gider benden qarâr u tãkat u hüş

'Ayn: (14a-G59-B1)

saherden eylese mihr-i bâde câma tulû
pür ola nûrıyla hâne-i cihân mecmû

Ğâf: (14a-G60-B1)

ey tudağuş nigîn-i hâtem-i 'ışk
ey yüzün âfitâb-ı 'âlem-i 'ışk

Kâf: (14b-G63-B1)

bu dem k'ey dil der-i cãnâna varduñ
yerüñ bekle ki hoş merdâne varduñ

Lâm: (15b-G68-B1)

kim ki ey gün yüzli dil-ber kaşuña dirse hilâl
bu durur toğru haber kim eyler ol egri hayâl

Mīm: (16b-G73-B1)

sākīyā devr-i şafādur bezme ‘azm it kıl kerem
şehr-i cân şādī ʔolup dil ʔanesinden gide ğam

Nūn: (18a-G82-B1)

la’l-i cānān mīve-i botsān ʔüsn
ʔaʔṭ-ı sebzi āyet-i iʔsān-ı ʔüsn

Vāv: (19b-G92-B1)

geydi gülşende ğonca ʔil’at-i nev
şūf ī kıl köhneni şarāba girev

Hâ’: (20a-G93-B1)

şāh-ı gül devri durur sākī el ur cām-ı ceme
‘aşık-ı sākī-perestem bu benüm nām neme

Yâ’: (24a-G118-B1)

ey şaçı ʔara baʔtumuş sebebi
zülfi eyvān-ı ‘ömrümüş ʔınabı

1.4.2.Kasîde:

Kasîde “niyet etmek, yaklaşmak” anlamlarında “kasada kökünden gelen Arapça bir kelimedir. Bir kişiyi övmek ve genellikle karşılığında yardım istemek için yazılan şiirlere denir. Arap edebiyatında doğmuş ve İran’da bazı değişikliklere uğrayarak gelişmiş, oradan da Türk edebiyatına girmiştir.

Kasîde, 9 beyitten 100 beyite kadar, aynı aruz kalıbıyla yazılmış ve gazel gibi aa ba ca da... şeklinde kafiyelenen bir nazım şeklidir. Kasîdenin ilk ve mukaffa olan beyitine “matla”, son beyitine “makta”, en güzel beyitine “ şah beyit” ya da “beytü’l-kasîd” denir. Kasîdenin sonunda, şairin mahlasını söylediği beyite “taç beyit” adı verilir. Şair mahlasını genellikle du’a kısmında ve kasîdeyi bitirmeden birkaç beyit önce söyler.

Kasîdeler, konuyu işleyiş bakımından dört kısma ayrılır: “Nesîb” ve “teşbib” ile başlayan kasîde “mehdiye” ile sürer ve “fahriyye”den sonra “du’â” kısmı ile sona erer. Şair kasîdenin başında aşktan, aşkın verdiği acılardan, sevginin güzelliğinden ya da başka konulardan söz eder: bağ, bahar, kış, yaz, ramazan, bayram tasvirleri yapar. Konusu aşk ve sevgili olan bu başlangıç kısımlarına “nesîb” başka ve değişik konuları işleyen kasîde başlangıçlarına “teşbib” adı verilir.

Kasîdeler işledikleri konu bakımından da ayrı adlar alırlar. Allah’ın birliğini anlatan kasîdelere “tevhid”, Allah’a yalvarıp yakarmak, günahların bağışlanmasını dilemek için yazılanlara “münâcât”, Hz. Peygamber ve dört halife için yazılanlara “na’t”denir. Padişah, sadrâzam, vezir... gibi devlet büyüklerini övmek amacıyla yazılanlara “medhiyye”, padişahın tahta oturmasını kutlamak için yazılanlara “cülûsiye”, birini kötülemek için yazılanlara “hicviyye” denir. Şairler övdükleri kişiyle ilgili bir olayın yaptırıldığı bir yapının tarihini de söylerler. Bunlara da “tarih kasîdesi” adını alırlar.

Çâkerî Dîvânı’nda iki kaside bulunmaktadır. Yirmi bir beyitten oluşan “kasîde 1” Hz. Peygamber ve dört halifeden bahsetmektedir. Dolayısıyla kasîde türlerinden “na’t”in içine girmektedir. Yirmi beş beyitten oluşan “kasîde2” ise Sultan Süleyman’ı övmek amacıyla yazılmıştır. Bu sebeple kasîde türlerinden “mehdiye” ye dâhildir.

1.4.3.Mesnevî:

Sözlük anlamıyla “ikişer, ikişerlik” demek olan mesnevi aslı Arapça olduğu halde Arapçada kullanılmayan bir kelimedir. Edebiyatta aynı vezinde ve her beyiti kendi arasında ayrı ayrı kafiyeli nazım şekillerine “mesnevî”adı verilmiştir. İki beyitten başlayarak 20-30 beyite kadar olan kısa mesneviler yazıldığı gibi, mesnevî şekliyle binlerce beyit süren uzun hikâyeler, kitaplar da yazılmıştır. Mesnevîde beyitlerin ayrı ayrı kafiyeli olması yanında, her beyitin anlamının kendi içinde tamamlanması ve öteki beyitleri de geçmemesi de zorunludur. Beyitler arasında yalnızca konu birliğine dikkat edilmiştir.

Her beyitin ayrı kafiyeli olması yüzünden mesnevîde büyük yazım kolaylığı vardır. Destanlar, uzun aşk hikâyeleri, şehir-engizler, öğretici dinî ve ahlâkî konuların hep mesnevî şeklinde yazılmaları bu yüzdendir.

Şairler mesnevîlerinde konunun ve ahengin biteviye gidişini değiştirmek için arada, uygun düşen yerlerde gazeller de söyler, yazılan mektupları murabba' şeklinde verirler. Mesnevî eserin adına yazıldığı kişi ya da şairin kendisi için bir duasıyla son bulur. Sonda çoğunlukla kitabın bittiği tarih, bazen toplam beyit sayısı, yazıldığı yer bildirilir. İncelediğimiz dîvânda üç mesnevi bulunmaktadır. Dîvânda bulunan en uzun mesnevi yirmi dört beyitten oluşmaktadır.

1.5. Vezin

Çâkerî'nin eserinde on sekiz çeşit vezin bulunmuştur. En çok kullandığı vezin yirmi iki şiirde uyguladığı “Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ülün” dür

Çok az sayıda mısradaki görülen vezin aksaklıkları dikkate almazsak Çâkerî'nin vezni iyi kullandığını söyleyebiliriz.

Çâkerî'nin şiirlerinde kullandığı vezinler:

1. **Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ül** : 4a-M3, 6a-G8 (iki şiir)
2. **Mef'ülü Fâ'ilâtün Mef'ülü Fâ'ilâtün** : 18b-G83, 7b-G20, 7b-G18, 6b-G13 (dört şiir)
3. **Mef'ülü Mefâ'ilün Fe'ülün** : 22b-G111, 11b-G45, 5b-G6, 10a-G34 (dört şiir)
4. **Mefâ'ilün Mefâ'ilün Fe'ülün** : 19b-G90, 19a-G89, 19a-G87, 18b-G86, 12b-G50, 11b-G43, 7a-G16, 10b-G36 (sekiz şiir)
5. **Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün** : 22a-G106, 18b-G84, 16b-G73, 16a-G71, 16a-G70, 15b-G68, 15b-G67, 14b-G62, 12b-G49, 11a-G41, 5b-G7, 21a-G99 (on iki şiir)
6. **Müfte'ilün Müfte'ilün Fâ'ilün** : 6a-G10, 9a-G27 (iki şiir)
7. **Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün** : 12a-G47, 15b-G66 (iki şiir)

- 8. Fā'ilātün Fā'ilātün Fa'ilün :** 12a-G46, 24b-G121, 24a-G119, 21b-G105, 21a-G100, 18a-G82, 16b-G72, 4b-G1, 1b-K1, 2b-M2 (on şiir)
- 9. Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün :** 23a-G113, 21b-G104, 21a-G102, 20b-G97, 20b-G96, 20a-G93, 14b-G61, 11a-G39, 10a-G33, 7b-G17, 9a-G29 (on bir şiir)
- 10. Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün:** 24b-G120, 24a-G117, 23b-G116, 23b-G114, 18a-G81, 17b-G79, 17b-G78, 5a-G2, 2a-M1, 5a-G3, 5a-G4, 5b-G5, 6a-G9, 7a-G14, 7a-G15, 5b-G5, 10b-G37, 10b-G38, 12b-G48, 13b-G56, 14b-G63, 20b-G98 (yirmi iki şiir)
- 11. Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün:** 22a-G108, 17b-G80, 17a-G77, 16a-G69, 14a-G57, 13b-G55, 13a-G51, 8b-G26, 14a-G59 (dokuz şiir)
- 12. Mef'ülü Fā'ilātü Mefā'ilü Fā'ilün :** 23b-G115, 21a-G101, 20a-G95, 15a-G64, 14a-G58, 13b-G54, 8a-G21, 13a-G52, 13a-G53, 8b-G25, 11a-G42, 11a-G40, 9b-G32, 9b-G31 (on dört şiir)
- 13. Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün :** 23a-G112, 24a-G118, 22b-G110, 20a-G94, 19b-G92, 18b-G85, 17a-G76, 17a-G75, 16-G74, 14a-G60, 12a-G45, 9b-G30, 9a-G28, 8b-G24, 8a-G23, 3a-K2 (on altı şiir)
- 14. Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün :** 22b-G109, 21b-G103, 19b-G91, 19a-G88 (dört şiir)
- 15. Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün :** 22a-G107, 7b-G19 (iki şiir)
- 16. Mef'ülü Mefā'ilün Mef'ülü Mefā'ilün :** 6b-G12 (bir şiir)
- 17. Müfte'ilün Mefā'ilün Müfte'ilün Mefā'ilün :** 8a-G22 (bir şiir)
- 18. Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün :** 6b-G11 (bir şiir)

BÖLÜM 2. DİL ÖZELLİKLERİ

2.1.İmla Özellikleri

Metin imla yönüyle incelenmesi Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde özellikle ünlülerin yazımında var olmayan imla birliğinin ne kadar sağlanabildiğini görmek açısından önemlidir.

İncelemiştir olduğumuz metnin harekesiz oluşu nedeniyle ünlülerin yazılışı kelimenin doğru okunabilmesi açısından önem taşımaktadır.

İmla hususunda bir önemli nokta da müellifin yazıdaki kişisel tercihlerinin imla ile sıkı bir ilişki içinde olmasıdır. İmlanın kişiye göre şekillendirilmesi pratikleşme eğilimini doğurur. Bu da kelimenin imlası ile kelimenin her hangi bir ses olayı geçirip geçirmediğinin tespiti açısından açıklamaya ihtiyaç duyar.

İncelediğimiz eserin edebi bir değer taşıması itibariyle imlada yazarın kişisel tercihlerinden çok dönemin yaygın olan imlası göze çarpmaktadır.

2.1.1. Seslerin Yazılışı

2.1.1.1.Ünlülerin Yazılışı

a,e Ünlüleri:

Medli Elif İle (İ)Başta:

أچلسون (açulsun; 4a-M3-B5)

آد (ad; 4b-M3-B24)

آنچ (anuç; 7a-G16-B1)

آلمدیمی (almadı mı; 3a-M2-B8)

آچ (aç-; 3a-K2-B2)

آلدنمه (aldanma-; 8b-G25-B2)

آقت (akit-; 9a-G28-B3)

İçte:

كأى (key; 14b-G63-B1)

Üstünsüz Elif İle (ل)**Başta:**

ایله (eyle-; 2a-M1-B3)

اکسوکه (eksügi; 15a-G65-B1)

اسیرکه (esirge-; 2b-M2-B22)

اتمه (etme-; 4a-K2-B28)

ایو (eyü; 4b-M3-B24)

İçte:

وارسن (varsın; 2b-M2-B10)

یولداش (yoldaş; 2b-M2-B13)

قالور (qalur; 4b-M3-B19)

Harekesiz He İle (ه)**Sonda:**

نفسده (nefesde; 1b-K1-B5)

کده (gide; 3b-K2-B8)

سوزه (söze; 3a-M2-B8)

ایده (ide; 3b-K2-B15)

کوزمده (gözümde; 5b-G6-B1)

İçte:

کوردوز (görevüz; 17a-G76-B2)

قلسک (qılsaŋ; 1b-K1-B3)

طشین (taşın; 11b-G44-B4)

Harekesiz:

دخى (daħı; 3a-M2-B9)

فچن (қақан; 2b-M1-B13)

ı,i Ünlüleri**Elif-Ye İle (ى)****Başta:**

ايت (it-; 1b-K1-B2)

ايل (il; 5a-G1-B5)

ايدر (ider; 2a-K1-B20)

ايش (iş; 3a-M2-B11)

ايكى (iki; 7b-G17-B4)

ايچنده (içinde; 6b-G13-B3)

Elif İle (l)**Başta:**

اشت (işit-; 4a-M3-B1)

Ye İle (ى)**Sonda:**

ايكى (iki; 7b-G17-B4)

قلدى (kıldı; 2a-G17-B4)

اندى (indi; 2a-K1-B16)

دخى (daħı; 3a-M2-B9)

آلمدىمى (almadı mı; 3a-M2-B5)

اكسوكى (eksügi; 15a-G65-B1)

اسمكى (ismüñi; 2b-M1-B20)

توزنى (tozını; 9b-G32-B1)

İçte:

كوزلرینه (gözlerine; 9b- G32-B1)

بلورین (bilürin; 2b-M1-B12)

Harekesiz:**Başta:**

قلسك (kılşaj; 1b-K1-B3)

كم (kim; 2a-K1-B20)

دلورسن (dilersen; 2a-M1-B4)

بلور (bilür; 2b-M1-B20)

اسمكى (ismüñi; 2a-K1-B20)

ددك (didün; 2a-K1-B19)

چقدى (çıkdı; 3a-K2-B1)

İçte:

ايچنده (içinde; 6b- G13-B3)

آجيب (acıyup; 8a-G22-B2)

طشن (taşın; 11b-G32-B4)

o,ö Ünlüleri**Elif -Vav İle (و)****Başta:**

اول (ol-; 1b-K1-B4)

اوقنمز (oқınmaz; 5a-G3-B4)

اولدرر (öldürür; 3a-M2-B5)

اوتورمش (otumış; 10a-G37-B3)

Vav İle (و)

İçte:

كورورم (görürüm; 2a-M1-B2)

سويله (söyle-; 3a-M2-B1)

يوقدر (yokdur; 5a-G2-B4)

بوينوومه (boynuma; 2a-M1-B3)

چوغ (çoğ; 13a- G53-B5)

Harekesiz:**Başta:**

ايمسه (öpmese; 21b-G104-B3)

طغرو (toğru; 9b-G29-B4)

u,ü Ünlüleri:**Elif –Vav İle (و)****Başta:**

اومر (umar; 1b-K1-B1)

اونتمه (unutma-; 2b-M1-B1)

اوزره (üzre; 3a-K2-B1)

اولو (ulu; 17b- G77-B5)

اوچر (uçar; 5b-G6-B1)

اوزن (uzun; 6a-G8-B5)

Vav İle (و)**İçte:**

بولور (bulur; 8a-G22-B3)

دوشم (düşem; 1b-K1-B4)

بلورين (bilürin; 2b-M1-B12)
بودر (budur; 3b-K2-B24)
كويكدن (kuyundan; 5a-G2-B1)

Sonda:

طغرو (toğru; 9b-G29-B4)
ايرو (ayru; 7b-G19-B3)
اولو (ulu; 17b-G77-B5)
ديو (diyü; 1b-K1-B10)

Harekesiz:

İçte:

آنك (anuḡ; 2a-K1-B16)
ددد (didüḡ; 2a-K1-B19)
دكلدر (degüldür; 3a-M2-B14)

Değerlendirme:

İmla özellikleri bölümünde buraya kadar ünlülerin nasıl temsil edildikleri örneklerle gösterilmiştir.

“a,e” ünlüleri ا , ء ve harekesiz olarak temsil edilen örnekler mevcuttur.

“ı, i” ünlülerinin yazımında اى , ى ve harekesiz kullanım söz konusudur.

o, ö,u,ü ünlülerinin yazımında او , و ve harekesiz kullanım vardır. En yaygın olarak kullanılanı او'lı şekildedir. Bu seslerin ا ile temsil edilenlerinin de bulunması pratikleşme eğilimi olarak değerlendirmek mümkündür.

Aynı kelimelerin ünlüleri açısından iki farklı kullanıma rastlanmamıştır. Ünlüler açısından imlanın istikrarlı bir şekilde sürdüğünü söyleyebiliriz.

2.1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

g Ünsüzü:

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde Eski Türkçeden Orta Türkçeye geçiş ses değişmesi olarak kabul edilen #k>#g ötümlüleşmesi nedeniyle bu ses genel itibariyle ƛ imlasıyla temsil edilmiştir

- كج (geç- 11a-G39-B4)
كوكده (gögde; 2a-M1-B15)
كوزلرينه (gözlerine; 9b-G32-B1)
كورورم (görürüm; 2a-M1-B2)
كچك (gerçek; 10a-G32-B5)
كوسترمكه (göstermege; 5a-G4-B4)
كنج (genç; 1b-K1-B7)
كتسه (gitse; 2b-M1-B11)
كله (gele; 2b-M1-B13)
كركدر (gerkdür; 2b-M1-B14)
كزلوسن (gizlüsün; 2b-M2-B2)
دكلدر (degüldür; 3a-M2-B14)
كنش (güneş; 3b-K2-B23)
كوكدن (gögden; 5a-G4-B3)

η Ünsüzü:

“η” ünsüzü “ƛ” imlasıyla temsil edilmektedir.

- آنη (anuη; 7a-G16-B1)
اسمكى (isminü; 2b-M1-B20)
دديك (didüη; 2a-K1-B19)
اولمازساη (olmazsaη; 1b-K1-B4)
بوكلدم (buηaldum; 2a-M1-B3)

ساكه (saḡa; 2a-M1-B3)
دلكدن (dilüñden; 2b-M2-B1)
آيغك (ayaḡuñ; 3b-K2-B1)
كوكل (göñül; 4a-M3-B6)
اكامز (aḡmaz; 7b-G16-B2)
بك (biñ; 7a-G16-B5)
يوزك (yüzüñ; 7b-G17-B4)

p Ünsüzü:

Çâkerî Dîvânî'nda “p” ünsüzü ب ve پ imlasıyla temsil edilmiştir. “-up” eki üç şekilde karşılanmaktadır: وب, ب, پ

قپكدن (qapıñdan; 2a-K1-B20)
پمسه (öpme; 21b-G104-B3)
قپدی (qopdı; 4b-G1-B4)
دپرندی (deprendi; 4b-M3-B22)
قپمق (qapmaq; 4b-G1-B4)

“-up” ekinin وب ile temsil edildiği örnekler:

اولب (olup; 3a-K2-B4)
ایدوب (idüp; 6a-G10-B2)

“-up” ekinin ب ile temsil edildiği örnekler:

طاقب (taḡup; 2a-M1-B3)
اولب (olup; 3a-K2-B4)
ایدب (idüp; 6b-G11-B2)
دوشب (düşüp; 6b-G12-B4)
كورب (görüp; 7b-G17-B3)
آجیب (acıyup; 8a-G22-B2)
الدنب (aldanup; 8b-G26-B3)
قالبدر (qalupdurur; 9a-G27-B1)

“-up” ekinin پ ile temsil edildiği örnekler:

اولپدر (olupdur; 2b-M1-B17)

چ Ünsüzü:

چ İle:

فچن (kaçan; 2b-M1-B13)

چقدى (çüdü; 3a-K2-B1)

اوچر (uçar; 5b-G6-B1)

ايچنده (içinde; 6b-G13-B3)

كرچك (gerçek; 10a-G32-B5)

چوغ (çoğ; 13a-G53-B5)

ج İle:

دج (geç; 11a-G39-B4)

Hem ج Hemچ:

آچميه (açmaya; 3a-M2-B8)

آج (aç; 4a-K2-B26)

t Ünsüzü:

ط İle:

طاقب (taçup; 2a-M1-B3)

طغرو (toğru; 9b-G29-B4)

طورمش (turmuş; 9b-G31-B3)

طوتر (tutar; 10b-G36-B3)

طغلرده (tağlarda; 11b-G43-B4)

طشن (taşın; 11b-G44-B4)

طولشمسون (tolaşmasun; 12a-G44-B9)

ت İle:

- ایتدک (itdün; 2a-M1-B7)
اڤت (işit; 4a-M3-B1)
کوسترمکهه (göstermege; 5a-G4-B4)
تُرک (türk; 5b-G7-B1)
قورتُرر (qurtarur; 7a-G15-B3)
توزدی (tozını; 9b-G32-B1)
کتور (getür; 12b-G50-B5)

s Ünsüzü:

ص İle:

- صود (şoñ; 1b-K1-B5)
صون (şun, 3a-K2-B1)
صقلاغل (şaklagıl; 4b-G1-B3)
صل (şal; 16b-G73-B4)
صویه (şuya; 16b-G73-B4)

س İle:

- سویله (söyle; 2b-M2-B2)
سوزه (söze; 3a-M2-B8)
سوندکمدن (sevindüğümden; 13b-G56-B2)
آنسز (ansuz; 14b-G60-B5)
قلورسن (qılursun; 18b-G83-B4)

2.1.2. Eklerin Yazılışı:

- +(y)A: آچمییه (açmaya; 3a-M2-B8)

	اكا	(aḡa; 3b-K2-B12)
+dA:	كوكدە	(gögde; 2a-M1-B15)
	آندە	(anda; 2a-K1-B21)
+dAn:	خدادن	(ḥudādan; 1b-K1-B1)
	دلمدن	(dilimden; 1b-K1-B5)
+d ur(ur):	يوقدر	(yoḡdur; 2b-M1-B10)
	كركدر	(gerekdür; 2b-M1-B14)
-gIl:	سويلهكل	(söylegil; 2b-M2-B1)
+lAr:	مجرملره	(mücrimlere; 6b-G13-B4)
	كوزلرینه	(gözlerine; 9b-G32-B1)
+nUḡ:	مصطفانك	(muṣṭafānuḡ; 2a-K1-B18)
+sA:	بولديسه	(buldısa; 22a-G108-B3)
	ايدرسه	(iderse; 22a-G108-B2)
+I:	ايمانى	(imānı; 2b-M1-B13)
	رشوتى	(rüṣveti; 3a-M2-B12)
+leyin:	بنجلين	(bencileyin; 8a-G21-B1)

2.2.SES BİLGİSİ

2.2.1. Ses Uyumu

2.2.1.1. Damak Uyumu:

Damak uyumu EAT’nde genel itibariyle uygulanır. Çākerī

Dīvānı’nda da bu uyum söz konusudur. Ancak bu uyum dışında kalan ekler vardır.

Bunlar ; “+Ki(aitlik eki), + iken (zarf-fiil eki) , + rek , +yor” ekleridir.

+ki:

شمدكى (şimdiki; 4a-K2-B26)

+iken:

شاحكن (şāhken; 11a-G40-B10)

وارىكن (variken; 11a- G41-B4)

ياركن (yāriken; 11b-G44-B3)

عرياندهايكن (uryanda iken; 16a- G69-B1)

2.2.1.2.Dudak Uyumu:

Günümüz Türkçesiyle karşılaştırdığımızda dudak uyumu bakımında EAT'si farklı özellikler gösterir. Çünkü bu devir bazı ünlülerin daha düz bazılarının da daima yuvarlak olduğu bir devirdir. Çākerī Dīvānı'nda da bu özellikler görülmektedir.

Yuvarlak Ünlülü Ekler

+(U)m:

بوینومه (boynuma; 2a-M1-B3)

باشومۇزدن (başumuzdan; 3b-K2-B8)

+(n)Uŋ :

عشقك (‘aşkuŋ; 5a-G3-B4)

رۇھلارۇنۇڭ (ruhlarunuŋ; 6a-G10-B3)

اڭزۇڭ (ağzuŋ; 7a-G11-B1)

+(U)m+Uz:

باشمۇزدن (başumuzdan; 3b-K2-B8)

حيوانمۇز (hayvānumuz; 12a-G46-B1)

سوزانمۇز (suzānumuz; 12a-G46-B3)

+dUr:

بودر (budur; 3b-K2-B24)

قالمىشدر (qalmışdur; 4a-K2-B29)

يوقدر (yokdur;5a-G2-B4)

-dU+k

قۇلدىڭ (kılduğ; 1b-K1-B10)

-dU+m

ولدم (oldum; 2a-M1-B10)

بوکلدم (bunaldum; 2a-M1-B3)

+sUz:

بقاسوز (baķasuz; 4a-K2-B29)

انسوز (ansuz; 4a-M3-B11)

-(y)Up:

طاقپ (taķup; 2a-M1-B3)

اولوپدر (olupdur; 2b-M1-B17)

باقوب (baķup; 4a-M3-B1)

-(U)r:

قلور (ķilur; 6a-G8-B3)

ارتورر (arturur; 6a-G8-B3)

بولور (bulur; 8a-G22-B3)

Düz Ünlüler Ekler:

-dI:

اولدی (oldı; 2a-M1-B5)

اوقردی (oķurdı; 3a-K2-B4)

قلدی (ķıldı; 2a-M1-B8)

-mIş:

قالمشدر (ķalmışdur; 4a-K2-B29)

طورمش (ŗurmuş; 9b-G31-B3)

اوتورمش (oturmuş; 10b-G37-B3)

اولمش (olmuş; 17b-G79-B5)

2.2.1.3.Ünsüz Uyumu:

EAT'sinde ünsüz uyumu yoktur. Bu uyumsuzluğun en önemli sebebi bazı ünsüzlerin sürekli ötümlü şekilde bulunmasıdır.

İncelediğimiz dīvānda da aynı özellikler söz konusudur.

Ötümlü Ünsüzle Başlayan Ekler

+dA:

نفسده (nefesde; 1b-K1-B5)

كوزمده (gözümde; 5b-G13-B3)

ايچنده (içinde; 6b-G13-B3)

كوكده (gögde; 2a-M1-B15)

+dAn:

كوكدن (gögden; 5a-G4-B3)

دلکدن (dilünnden; 2b-M2-B1)

قپکدن (kapuñdan; 2a-K1-B20)

+dur(Ur):

كرکدر (gerekdür; 2b-M1-B14)

دکدر (degüldür; 3a-M2-B14)

قالبدر (kalupdur; 9a-G27-B1)

اولپدر (olupdur; 2b-M1-B17)

+dI:

قیدی (kıldı; 2a-M1-B8)

چقیدی (çıkıdı; 3a-K2-B1)

+dI+η:

دد (didün; 2a-K1-B19)

+dI+m:

بوكلدم (buḡaldum; 2a-M1-B3)

وادم (oldum; 2a-M1-B3)

+dI+k:

قلدق (kılduḡ; 2a-K1-B10)

2.2.2.Ses Olayları

2.2.2.1.e/i Tercihi:

EAT’inde e-i tercihi hakkında kesin bir kural söz konusu değildir. Çākerī Dīvānı’nda “i” tercihi yaygındır.

Kök ünlüsünde “-i tercih edilen kelimeler:

it- (2a-M1-B7)

yirde (7b-G17-B2)

irür- (2b-M1-B20)

girce (9a-G26-B2)

virürsin (3a-M2-B10)

işiginde (15b-G66-B5)

yitmez (3a-M2-B11)

dirler (4a-K2-B27)

2.2.2.2.Ötümlüleşme

#k > #g

gelmeye (1b-K1-B9) : kel->gel-

gerek (3a-M2-B7) : kerek->gerek-

gözün (3a-K2-B2) : köz>göz

gören (3b-K2-B12) : kör->gör-

gönül (5b-G7-B4) : köñül > gönül

geç- (14a-G57-B4) : keç->geç-

gibi (15b-G67-B2) : kipi>gibi

güneş (17a-G77-B3) : küneş>güneş

#t > #d

didüñ (1b-K1-B19) : ti->di-
durur (2a-M1-B2) : tur->dur-
dilersen (2a-M1-B4) : til->dil-
düşer (3b-K2-B18) : tüş->düş-
dökildi (22b-G109-B4) : tök-> dök-

Vt> VdV

ider (2a-K1-B20) : iter>ider

VķV>VğV

ayağun (3b-K2-B9) : ayakun>ayağun
bırağur (3b-K2-B28) : birağur>bırağur

VçV>VcV

gice (9a-G26-B5) : giçe>gice

VpV>VbV

gibi (15b-G67-B2) : kipi>gibi

2.2.2.3.Geçişme:

d>>y

iyilik (16b-G78-B4) :
edgü>eğgü>ezgü>ewgü>eyü>eyi>iyi

2.2.2.4.Sızıcılaşma:

#b>#v

virürsin (3a-M2-B10) : bir->vir-
var (3b-K2-B25) : bar>var
var- (15a-G63-B3) : bar->var-

b/>v/

sever (13a-G51-B3) : seb->sev-
ev (19b-G92-B2) : eb>ew>ev

VbV>VvV

yavuz (19a-G89-B1) : yabız>yawız>yavuz

2.2.2.5.Erime

ğ # >Ø

ayru(7b-G19-B3) : ayruğ >ayru
ulu (17b-G17-B5): ullağ >>ulu

2.2.2.6. Tekleşme:

ulu (17b-G77-B5): ullağ>>ulu

2.2.2.7.Yutulma:

getür-(9b-G31-B1): geltür->getür

2.2.2.8.Bağıntılı Benzetme

isterem (2b-M1-B21): izde->isde>iste-

2.2.2.9.Muhafaza Edilen Sesler

#t: #t̃

t̃urdu (4b-M3-B22)
t̃oymuşdur (8b-G23-B5)
t̃ağlarda (11b-G43-B4)
t̃olaşmasun (12a-G44-B9)
t̃oğru (22a-G106-B1)
t̃utdı (22a-G108-B2)

türmaz (23a-G118-B4)

VkV: VkV

okur (7b-G118-B3)

VçV: VçV

niçe(4a-K2-B29)

ğ#:ğ#

ağ (16a-G70-B2)

g/:g/

gögde (2a-M1-B5)

BÖLÜM 3. METİN

3.1. Transkripsiyonlu Metnin Hazırlanmasında Takip Edilen Esaslar:

1. Metnin transkripsiyonu yapılırken Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud:3298 numarayla kayıtlı olan tek nüsha esas alınmıştır.
2. Varaklar “1a, 1b; 2a, 2b ...” şeklinde numaralandırılmıştır.
3. Beyitler her manzumada kendi içinde numaralandırılmıştır.
4. Metinde iki kaside, üç mesnevi, yüz yirmi iki gazel vardır. Nazım biçimlerinin her biri numaralandırılmıştır.

3.2. FİHRİST

Kaside 1(1b).....	36	Gazel 27(9a).....	52
Mesnevi 1(2a).....	37	Gazel 28(9a).....	52
Mesnevi 2(2b).....	38	Gazel 29(9a).....	53
Kaside 2(3a).....	39	Gazel 30(9b).....	53
Mesnevi3(4a).....	41	Gazel 31(9b).....	54
Gazel 1(4b).....	42	Gazel 32(9b).....	54
Gazel 2(5a).....	43	Gazel 33(10a).....	54
Gazel 3(5a).....	43	Gazel 34(10a).....	55
Gazel 4(5a).....	44	Gazel 35(10a).....	55
Gazel 5(5b).....	44	Gazel 36(10b).....	55
Gazel 6(5b).....	44	Gazel 37(10b).....	56
Gazel 7(5b).....	45	Gazel 38(10b).....	56
Gazel 8(6a).....	45	Gazel 39(11a).....	56
Gazel9(6a).....	45	Gazel 40(11a).....	57
Gazel 10(6a).....	46	Gazel 41(11a).....	57
Gazel 11(6b).....	46	Gazel 42(11b).....	57
Gazel 12(6b).....	47	Gazel 43(11b).....	58
Gazel 13(6b).....	47	Gazel 44(11b).....	58
Gazel 14(7a).....	47	Gazel 45(12a).....	59
Gazel 15(7a).....	48	Gazel 46(12a).....	59
Gazel 16(7a).....	48	Gazel 47(12a).....	60
Gazel 17(7b).....	48	Gazel 48(12b).....	60
Gazel 18(7b).....	49	Gazel 49(12b).....	60
Gazel 19(7b).....	49	Gazel 50(12b).....	61
Gazel 20(7b).....	49	Gazel 51(13a).....	61
Gazel 21(8a).....	50	Gazel 52(13a).....	61
Gazel 22(8a).....	50	Gazel 53(13a).....	62
Gazel 23(8a).....	51	Gazel 54(13b).....	62
Gazel 24(8b).....	51	Gazel 55(13b).....	62
Gazel 25(8b).....	51	Gazel 56(13b).....	63
Gazel 26(8b).....	52	Gazel 57(14a).....	63

Gazel 58(14a).....	63	Gazel 90(19b).....	76
Gazel 59(14a).....	64	Gazel 91(19b).....	76
Gazel 60(14a).....	64	Gazel 92(19b).....	77
Gazel 61(14b).....	65	Gazel 93(20a).....	77
Gazel 62(14b).....	65	Gazel 94(20a).....	77
Gazel 63(14b).....	65	Gazel 95(20a).....	78
Gazel 64(15a).....	66	Gazel 96(20b).....	78
Gazel 65(15a).....	66	Gazel 97(20b).....	79
Gazel 66(15b).....	67	Gazel 98(20b).....	79
Gazel 67(15b).....	67	Gazel 99(21a).....	79
Gazel 68(15b).....	67	Gazel 100(21a).....	80
Gazel 69(16a).....	68	Gazel 101(21a).....	80
Gazel 70(16a).....	68	Gazel 102(21a).....	80
Gazel 71(16a).....	68	Gazel 103(21b).....	81
Gazel 72(16b).....	69	Gazel 104(21b).....	81
Gazel 73(16b).....	69	Gazel 105(21b).....	82
Gazel 74(16b).....	69	Gazel 106(22a).....	82
Gazel 75(17a).....	70	Gazel 107(22a).....	82
Gazel 76(17a).....	70	Gazel 108(22a).....	83
Gazel 77(17a).....	71	Gazel 109(22b).....	83
Gazel 78(17b).....	71	Gazel 110(22b).....	84
Gazel 79(17b).....	71	Gazel 111(22b).....	84
Gazel 80(17b).....	72	Gazel 112(23a).....	85
Gazel 81(18a).....	73	Gazel 113(23a).....	85
Gazel 82(18a).....	73	Gazel 114(23b).....	86
Gazel 83(18b).....	73	Gazel 115(23b).....	86
Gazel 84(18b).....	74	Gazel 116(23b).....	87
Gazel 85(18b).....	74	Gazel 117(24a).....	87
Gazel 86(18b).....	74	Gazel 118(24a).....	88
Gazel 87(19a).....	75	Gazel 119(24a).....	88
Gazel 88(19a).....	75	Gazel 120(24b).....	89
Gazel 89(19a).....	76	Gazel 121(24b).....	89

Gazel 122(24b)..... .89

3.2. TRANSKRİPSİYONLU METİN

1b

çakeri divanı

Kaside1 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. yā ilāhe 'l- ālemin sensin hüdā
sen hüdādan rahmet umar her gedā
2. lütfuñ ile rahmet it ben mücrime
anda kim 'āciz qalısar enbiyā
3. cümle 'ālem cürmine besdur hemān
rahmetünñden kılsañ 'aṭā
4. ol zamān kim hūake ayakdan düşem
dest-gir olmazsañ eyva başa
5. son nefesde sakla ya rab sen beni
gelmeye tā kim dilimden bir ḥaṭa
6. ol muhammed hürmeti çün kim dedüñ
olmasa olmazdı arz u sema
7. nur-ı 'ālem rahmeten li'l- 'ālemīn
hevāce-i dünya vü dīn genc-i vefā
8. şahib mifāc şadr-ı kā'ināt
reh-nümā-yı evliyā vü asfiyā
9. āfitab-şer'ü derya-yı yaḳīn
müfti-i 'ayb-u imām-ı reh nūma
10. vaḳt ile bekler diyü ya'ni horos
tāc-ı yāḳutı aña kılduḳ 'aṭā
11. ben seni sa'y eylerem kim hak didi
leyse li'l-insāni illā mā sa'ā
12. çār-yār-ı muştafa k'anlar durar
çār rükn-i ka'be-i şidḳ u sefā

2a

13. evvela şiddik-ı ekber ḳutb-ı dīn
k'oldurur pīrāye-i cūd seḥā
14. birisi fārūk-ı a'zam zıllı-ı ḥaḳ
āfitāb-ı 'adl ü dīn bedr-ı dücā
15. biri zinnureyn dāmād-ı resūl
baḥr-i taḳvā ma'den-i ḥilm ü ḥayā

16. biri fahr-i evliyā vū büt-şiken
kim anuñ şânında indi hel atā
17. sākī-i kevser emīrū'l mü'minīn
ibn-i 'amm-ı muştafā şīr-i ħudā
18. muştafānuñ āline etbā'ına '
rahmetüñden rahmet eyle dā'imā
19. rahmetümden çün didüñ kesmeñ ümid
ben de hergiz etmezem kat-ı recā
20. kañğı sā'il kim ħapundan raħm umar
ne ħapucuñ redd ider ne ketħudā
21. bunda ġam yimez güneñden çākerī
ger şefī' olursa anda muştafā

Mesnevi 1 (Mefā'ülün Mefā'ülün Fe'ülün)

1. ilāhi çākeri raħmet eyle
kıyāmetde mekanın cennet eyle
2. günāhım çok durur heşāba gelmez
görürüm müstaħaķ oldum 'azāba
3. kefen boynuma taķup saña geldüm
kerīmā raħmet eyle gey buñaldüm
4. ümidüm kesmezem senden ilāhī
dilersen 'afv idersin her günāhı
5. semek puştın sen itdüñ gāva mesken
ķamer mihrüñle gögde oldı rüşen
6. duħāndan günbed-i ħadrā kılırsın
çemende nergis-i şehlā kılırsın
7. sen itdüñ günbed-i eflakı dā'ir
sen itdüñ hey'et-i ħurşīdi sā'ir
8. seħer mihrüñ ile ferħunde kıldı
ki 'isī gibi ħalkı zinde kıldı
9. zihī ħudret zihī şun'-ı cihāndār
ki kılduñ āteş-i sūzānı gülzār

2b

10. bilür halk ismüñī bilmez nişanuñ
mekānsız varsın yokdur zamānuñ

11. cemālün pertevinde gitse perde
tutuşur heft carh-ı sāl-horde
12. kimem ben kim kılam esvaf-ı zātun
bilürin kul huvallāhdur şığātun
13. kaçan emrün gele deprenmeye leb
baña imanı yoldaş eyle yā rab
14. kaçan münkir su'al eylerse benden
meded ol dem gerekdür baña senden
15. anuñ haqqı ki kur'an'a emindür
emanetdār-ı rabbü'l-'alemındür
16. emīr-i enbiyā bürhān-ı mī'rāç
şeh-i bi-hātem ü sultān-ı bī-tāç
17. süleyman k 'oldı 'ālem pādişāhı
olupdur leşkerinden bir sipāhi
18. bilürem bende yoçdur ol liyākat
ki diyem ākerī'ye kıl şegā'at
19. topuñdur bī-nihayet baħr-i mevvac
kulañ bir çatrayam baħre muhtac
20. görürsin baħr yatar bī-ser ü pāy
yine lutfından irür çatreye'cāy
21. ne diyem mücrimem sen de bilürsin
şefā'atdan isterem bunda bilürsin
22. esirge yā muħammed ben faķiri
şefā 'atdan unutma ben haķiri
23. ħudādan raħmeten li'l-'ālemīnsin
şefā 'at kıl şefi 'ül -müznibīnsin

Mesnevi 2 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün

1. söylegil ey bülbül gülzār-ı 'ışk
kim dilünğden maħzen-i esrār-ı 'ışk
2. söyle kim dāyim felek virmez emān
kim bilür ne gizlūsın eyler 'ayān
3. var mı gül gülşende kim olmaya ħāk
var mı gönca cāmesin kılmaya çāk
4. neylerüz cemşid cāmın çün sınır
ya süleyman ħātemin kim div alır

3a

5. çarh-ı gerdün öldürür mihmānını
almadı mı şeh muhammed cānını
6. xanı anuñ gibi bir din serveri
yoğdı devrinde rüşvet defteri
7. ger dilerseñ leşkerüñ menşür ola
ehl-i rüşvet bes gerek mañhūr ola
8. bir vezīrüñ kim tama'dan kaçmaya
hayr söze ağızını hīç açmaya
9. sen dañı oğlısın ey şeh bāyezīd
hağ ta'alā 'ömriñi kılısın mezīd
10. din yolında dürişürsün rüz u şeh
rüşvete ruhsat virürsün ne 'aceb
11. derüñüñ tīmāri yitmez rüşvete
hiç lāyık iş degüldür devlete
12. rüşveti kesmezseñ ey nīk-nām
şöyle bil ki memleket tutmaz nızām
13. salṭanat nevbetledür nevbet senüñ
kağ ' iderseñ rüşveti devlet senüñ
14. memleketden götürürsen rüşveti
şek degüldür kim görürsün cenneti
15. çākerī sözin tutarsa şehriyār
rağmet eyler rağmetī çok kirdgār

Kaside 2 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. çıkdı taht üzre k'ol süleymān vār
sāki mey sun sun ki geldi faşl-ı bahār
2. aç gözüñ anla nükte-i tevḥid
k'ateş-i müsī gösterir gülzār
3. mehd dil dirāz ider sūsen
ya'ni 'isa gibi kıla giftār
4. güle karşı bu mağla 'ı bülbül
mest ü hayrān olup oğurdu hezār
5. hoş durur faşl-ı gülde şöhet-i yār
hoş durur vaşl-ı dost dost bī-ağyār
6. dile dil-ber hayāli geldi didi
leyse fi'd-dārı gayrınā degyar

3b

7. bāde-i bī-humārī sākī getür
ki komaz bāde dilde gerd ü ğubār
8. ‘ışk maḥmūrıyam lebün şun kim
başumuzdan gide belā-yı ḥumār
9. ayaguñ tozı cān virmekle
ele girse zihī kolay bāzār
10. göster al can yüzün didüm didi kim
rāygān yüz mi gösterür dil-dār
11. kat’-ı ‘āşıkdan el çekem dirsın
itme şāhum bu işi sen zinhār
12. seni bir kez gören kalur ḥayrān
vay aña kim nazar kıl tekrār
13. gün yüzün görmege güneş gökden
çeşm-i zerrin açdı nergis vār
14. kaddünji kumrı medh kılduğıcün
tutar el üzre anı serv ü çenār
15. la’lden gül tabak tutar pür-nür
ki şehün ayağına ide nisār
16. sensin ol şāh-ı saf-şiken ki senün
ḥançerinden ecel diler zinhār
17. tal’atün āfitāb-ı devletdür
leşkeründür kevākib-i seyyār
18. ehl-i küfr üstine düşer heybet
kılsa kaşd-ı ğazā muḥammed var
19. ne ‘aceb murğ olur okuñ ki aña
cān-ı a’ dā olur hemişe şikār
20. ser-i nīzeñ zırıldan itse güzer
büstāndan çıkar şunurlar mār
21. ne şecerdür nihāli rumḥı ki aña
berg bayrak ser-i ‘adūdur bār ı
22. tīg-ı tizün bir ābdur ki aña
yerden-i düşmen oldu rāh-güzār
23. tās-ı gerdūna her seher birağur
dest-i cūduñ güneş gibi dīnār
24. şehriyāruñ naşḥat azine
budur şubḥ u şām u leyl ü nehār

25. şāhsaṅ ḥalka ḥalık'a ḳalsın
ḳulluḳ eyle ki ḳıldı yoḳdan var

4a

26. şimdiki demde āç gözün gör kim
var mı tūfān-ı nūḥ 'dan āsar

27. ḳānı anlar ki ḥalk dirler-idi
fāli mes'ud tāli'i muḥtār

28. sen süleymān yeri taleb itme
kānca şāh oldu ol talebde gubār

29. niçe şehirlerden arta ḳalmışdur
seni maḡrūr iden baḳāsuz dār

30. saltanat çün gider ḳalır ḥasret
cam-ı badeyle hürrem ol gül vār

31. çākerī gel du'ā-yı devlet kıl
ki bulunmaz bu vasfa ḥadd ü kenar

32. ḥevāb-ı gafletde olduğınca beşer
dīde-ī devletüñ ola bīdār

Mesnevi 3 (Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ül)

1. ḳulaḳ tut ne söyler işit perde var
baḳup naḳşa aldanma naḳḳāş vār

2. mugannī nevā-yı tarab sāz ḳıl
yine çākerī şî'rin ağaç kıl

3. işitdüm ḳaçan ḡam ḳılırsa gezend
ki dilden gide fikr-i dünyā-yı dūn

4. muḡanni çalasın yine erganūn
ki dilden gide fikr-i dünyā-yı dūn

5. içilsün yine āb-ı endīşe-süz
ki ger şîr içerse olur bīşe-süz

6. bahār irdi şun sākiyā bir ḳadeḥ
ki andan göñül şād olur cān feraḥ

7. mey-i 'ışk sun kim degüldür ḥarām
mey-i 'ışk-ıla oldu mezheb tamām

8. getürge oldurur kīmyā-yı fütūḥ
virür genç-i ḳārūnla 'ömr-i nūḥ

9. mugannī bahar irdi eyle ḥurūş
ki gülşende bülbül yaraşmaz ḥamūş

10. kânı sâki ol sâgar-ı dil güşay
ki şüret-nümâdur ma'âni-gezây
11. getür bir kadeh râh-ı reyhân sirişt
ki ansuz gerekmez olursa behişt
12. kânı sâki ol câm-ı gevher-geşân
k'olur pîr-i fertüt andan cüvân

4b

13. getür bir kadeh şerbet-i hoş-güvâr
ki bezm andan olur hürrem bahâr
14. kânı sâkî ol câm-ı keyhüsrevi
ki gamdan şikeste za 'îfem kavî
15. muğannî def ü çeng-ile sâz kıl
bu zîbâ naşâyihden âgâz kıl
16. saña bir nisîhat diyem güş kıl
cihân nîşdür cümle mey nüş kıl
17. kânı sâkî ol reng-i bâde-i 'abîr
ki kandan virür reng dihkân - pîr
18. yine bir kadeh râh-ı reyhân - nesîm
şun ey cân ki ne zer qalısar ne sîm
19. kaçan kim hâlel bulmağ ister esâs
ne dâneninde qalur ne dâna-şinâs
20. ne hoş didi cem cân virürken revân
ki bir habbe degmez sarây-ı cihân
21. şu menzil durur bu cihân-ı harâb
ki kırıldı eyvân-ı efrâsiyâb
22. ne yatmak durur geçdi bunca zamân
ne deprendi ne turdı yatur hemân
23. ne gerzend qalur ne genc ü külâh
ne eyvân-ı şâhî ne taht u sipâh
24. bu hal üzre çünkim döner rûzgâr
eyü ad senden gerek yâdigâr

Gazel 1 (Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün)

1. ey ruhuñ âyîne-i luţf-ı hudâ
vey saçuñ dil-bend ü la'lüñ dîl-güşâ

2. müşk-i hālūñ nokṭa-i cīm-i cemāl
la'l-i nābuñ derd ehline devā
3. 'aşk uşşāka belādur saklağıl
ol belādan sen raḳībi ey ḥudā
4. nergisūñ şāḥın elinden ḳopdı bād
kōr elinden sehl ola ḳapmak 'aşā

5a

- 5.devletūñde il cennet gibi rahat oldu ḥalk
yer yüzinde ḳünkü sensin zıll yüzden -- var est.
- 6.şah verse ḳākerī sende bu --- var
bir sānıḳ sad-pare dil var ahd-u peymanı var est

Gazel 2 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

- 1.behişt-i 'adn kuyūñdan kināyet
cemāl-i ḥūr ḥüsnünden rivāyet
- 2.siyeh-nāme durur zülfüñ ruḥaṅda
mu'ayyendür ki ḳaddündür ḳıyāmet
- 3.ırakdan gösterem dir yüzini yār
yaḳından gösterürse zī-sa'ādet
- 4.bulınmaz şüret-i çīn'de bu ma'nī
şekerde yoḳdur elḥaḳ bu ḥalāvet
- 5.firāḳuñ ḳākerī 'yi öldürürdi
ḡamuñdan olmasa ey şeh ḥīmāyet

Gazel 3 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

- 1.güzellerder hezāran āh u feryād
ki gördüm her birinden niçe bī-dād
- 2.güzeller 'ışkına düşmek ne ḥāşıl
ki ider her biri biñ dürlü nā-şād
- 3.dikenden nergis aḡlar bülbül ider
gül-i ḥandān elinden āh u feryād
- 4.yazaldan ḳākerī 'aşkun kitābın
okınmaz ḳışsa-i şīrīn ü ferhād

Gazel 4 (Mefā'ülün Mefā'ülün Fe'ülün)

- 1.kapuñdan gitmedi ā humsuz ağyar
yil esmeyince çüb deprenmez ey yār
- 2.gözüm yaşına hoş ad oldu bārān
laķab gögden iner dirler mesel var
- 3.çevürmez tīg-ı ğamzeñden yüzün dil
hazer kılmaz dil-āverdür ciger-dār
- 4.yüzün göstermege 'ahd itmiş idün
gel inkār itme k'imandandur iķrar
- 5.ķalışar çākeri bu genç bitīgün
niżāmi genci gibi senden āşār

5b

Gazel 5 (Mefā'ülün Mefā'ülün Fe'ülün)

- 1.lebünñden şekkere şīrīn dimezler
yüzün güldür gül-i nesrīn dimezler
- 2.ceġāña şad hezārān āferīn-bād
egerçi zulme had taħsīn dimezler
- 3.īder 'ālem du'ā-yı şabr-ı 'āşık
velī 'āşıkıların āmīn dimezler
- 4.ġamından hasta düsdüm vāy şad vay
ki hālün niçedür miskin dimezler
- 5.sular kim çākerī sözün okırlar
hadīs-i husrev ü şīrīn dimezler

Gazel 6 (Mef'ülü Mefā'ülün Fe'ülün)

- 1.gözümde uçar hayāl-i dil-ber
ya rāb ola mı vişāl-i dil-ber
- 2.cān murgına geldi dāne dökdi
göñlüme hayāl-i hāl-i dil-ber
- 3.dü kesni virem olursa hāşıl
bir görmek-içün cemāl-i dilber
- 4.redd itdi raķīb-i nāķışı dost
aħsente zihī kemāl-i dilber

5.ko çākerī gayrı kīl u kālī
çün geldi dile maḳāl-ı dilber

Gazel 7 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

- 1.çeşm-i mahmūruñ ki dāyım fikri şūr u şerdedür
ḫayr ola ol türk-i mestūñ ḳaşdı cān u serdedür
- 2.tañ degül zāhid ḳaşuñ mihrabına baş egmese
gözlerine çün anuñ zühd-ī riyāyī perdedür
- 3.naḳş-ı dīl keş gerçi kim çok yazdı naḳḳāş-ı ezel
çeşm-i 'ālem görmedi bu naḳşı k'ol dīlberdedür
- 4.ko kemend-i şayd-ı behrāmı bu dem sākī getür
cām-ı cem kim devr-i 'işretde göñül sāğardadır
- 5.sözlerümün şūzişinden adlara yanar ḳalem
çākerī söz yok ḳalemde belki söz defterdedür

6a

Gazel 8 (Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ül)

1. şun ol cāmı sākī ki ḫāl arturur
kerāmet bağışlar kemāl arturur
- 2.miyān u dehānuñ rumuzun diyen
hemān yok yere kīl u ḳāl arturur
- 3.lebün fikri şī'rüm muhayyel ḳılır
kişiniñ sözün bes ḫayāl arturur
- 4.tağıdur dem-ā-dem saçını saçını şabā
dīl-i 'āşık infi 'āl arturur
- 5.ḳo yād itme zülfi sözün çākerī
uzun ḳışşadur ol melāl arturur

Gazel 9 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

- 1.muğannī cūşa gel vakt-i nā-ğamdur
ferah devranıdır vakt-i nā-ğamdur
- 2.cihāniñ dirliği maḫbūb demidür
geçermü fırsatı şonı nedemdür
- 3.ḳamu mücrimleri 'afv itse ḡafḡār
ḡafūruñ 'afvı gencinden ne kemdür

- 4.gören zülfün ucın ağzında eydür
dirîğa âhırî 'ömrün 'ademdür
- 5.elif kaddiyle görse ağzı mîmin
gönül ey dür ben bîmâra emdür
- 6.benem ser-leşker-i 'uşşak-ı sūzân
baş üzre âteş-i âhu 'alemdür
- 7.eğerçî yâre yarar hıdmetüm yok
ne ğam çünkîm kerîm işi keremdür
- 8.kaşın nûnın dehânuñ mîmin ey dost
görelde çâkerînün çeşm-i nemdür

Gazel 10 (Müfte'ilün Müfte'ilün Fâ'ilün)

1. ideliden kara saçunla qarâr
kalmadı cân ile gönülde karar
- 2.gül yüziñi yâd idüp ey gonca leb
bûlbûl-i dil nâle kıılır şad hezâr
3. ruhlarunuñ gencini hıfz itmege
oldı yine mâr saçun târümâr
- 4.eşkûme ben gözde yir itdüm velî
itdi benüm sırrımı ol âşîkâr

6b

5. sözde kemâli bulı gör çâkerî
'ömr gîdüp kıala sözüñ yâdîğâr

Gazel 11 (Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün)

1. kim şorsa ağzun râzını hûnî gözün cân ider
yazuğ degül mi dostum yok yire niçün kıan ider
2. sünbül saçunı yâd idüp ağlasam ey şîrîn-dehen
hâk üzre olan sebzeyi gülğün yaşum reyhân ider
3. tañ mı hayâli zülfünüñ dil şehîrîñi kılsa harâb
her kıanda olsa ejdehâ ol milketi vîrân ider
4. her lağza görmezsem seni çâr- zenehdânuñ ğamı
ey dost mülk-î 'âlemî cân u dîle zîndân ider

5. olaşduğ için akerī řāhā periřān zülfüne
ney gibi ānı dembedem eng-i gamuñ nālān ider

Gazel 12 (Mef'ülü Mefā'ilün Mef'ülü Mefā'ilün)

1. ol hūni gözüñ dāyım kaşd-ı dil ü rān eyler
'āşıklarunñ kānın her yaña revān eyler
2. ey sākī meh-ihre maħmūr gözüñ bir gün
ser-mest kı lup beni rūsva-yı cihān eyler
3. bir kez dehenüñ rāzın sorduğum için gamzen
ben bi-dile kaşd itdi gör yok yere an
4. ben bezm-ī belā ire bilür ki neyem ey dost
engine düşüp 'ıřkuñ her kim ki fiđān
5. ey akerī göz yaşın idinme sañā hem-dem
k'ol sırrını uşşākıñ ĥalk ire 'ayān eyler

Gazel 13 (Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün)

1. derda ki mūy-ı rişüm ađ u işüm ĥaadur
maħşerde raħmet eyle yā rab yüzüm aradur
2. sen bir kerīmsīn kim lufun ĥisāba gelmez
ben dağı bir ĥabīsem ki işüm gücüm riyādır
3. şem'i hidāyetünle dīl eşmīn eyle rüşen
'isyān içinde almıř bī-nūr ĥī-ziyādur
4. maħrūm kı lma ya rab ben a u bi-nevāyı
ol gün ki ĥv[ā]n- lüfun mücrimlere řalādur
5. bi-āre akerīnün 'agv eyle cümle cürmün
sen řāh raħmetine muħtāc bir gedādur

6a

Gazel 14 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. ne nāzır kim anuñ manzūrı yođdur
erađ-ı devletinün nūrı yođdur
2. niderler cennet ü ĥılmanı sensüz
kim anda saña beñzer hūri yođdur
3. raib için göñli terk itme yāri
'asel var mı ki anuñ zembūri yođdur

4. o hüsrev göremez şîrîn cemâlin
kânun yanında bir şāvuru yoçdur
5. süleymānuđ hezārān çākerī var
benim gibi suhednān mūrı yođdur

Gazel 15 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. kīmüđ kim ey göñül cānānı yoçdur
bün-ī pejmürdedür kim cānı yoçdur
2. göñül benzetme yüzün māha māhuđ
şikenc-i zülf-i meşk-egşānı yoçdur
3. gamuğdan dil kaçan cān kırtarur kīm
gamuğ deryāsınıđ payanı yoçdur
4. gönülde şādlık bir laħza tırmaz
ğama yār ol k'anuğ hicrānı yoçdur
5. 'aceb mi çākerī derdüñde ölse
ki 'aşık derdinüğ dermānı yokdur

Gazel 16 (Mef'ülü Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. anuğ ki muhammed gibi peygamberi var
sultān-ı dü kevn oldu sa'ādetlü seri var
2. bir kul ki kabul eyledi ol şāh ceddin
ħal-ī ruh-ı cānān gibi cennetde yeri var
3. ħandeyle ħarāmi gibi cān virse yīridür
senden aña kim 'ayn-ı 'ināyet nazarı var
4. sultān-ı cihān gibi göñül virme cihāna
çünkim didi dünya sevenüğ ħađ zararı var
5. devrān-ı gelek çākerī göñlüñce dönerse
aldanma sağın kim nice biç dürlü şeri var

7b

Gazel 17 (Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün)

1. bilürem nergis-i mestüñ senüğ ey lāle-izār
idiserdür beni rüsvā-yı cihān āħır-ı kār
2. beni hiç ağmaz iseñ taç degül ey ğonca-dehen
bülbülüğ var ola her yīrde benüm ğıbi hezār

3. her ne dem ki ağlayam ol kâmet-î hâlâñı görüp
yarşımıñ şamduğı yirlerde biter serv ü çınār
4. müje izine yüzün dīdeden öñ sürdüğīçün
'ākıbet bu ikinün düşdi arasına ğubār
5. çākerī dūr olalı zūlf ü ruñundan şanemā
nāle vü zārī kıtur ħasret île leyl ü nehār

Gazel 18 (Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün)

1. dīvār naqşı gibi ğüyā ki cānı yokdur
yanınca her kimün kim serv-i revānı yokdur
2. hem-ser dīrılmege sen dildāra ben boyun kīm
tūbā degül çemende servün de cānı yokdur
3. hengām-ı lāledür tur bezm okur seni çeng
gel dinle pend-i pīri k'anuñ ziyānı yokdur
4. ğülşende bir ğül-i ter yokdur ħazāndan āzād
ol serve bendeyem kim hergiz ħazānı yokdur
5. şı'r-i kemālden el çek sen çākerī ki sulţān
ihsānı aña eyler k'anuñ zebānı yokdur

Gazel 19 (Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün)

1. ğam-ı 'ışkla her kī ħurrem degüldür
ğünü yokdur anuñ ki mātem degüldür
2. ğünāhın yazmış nigāruñ ğerişte
bu dem bildüm ānı ki ādem degüldür
3. eger senden ayru ğözüm degülse
akıtsun ka yaşı ğözüm nem degüldür
4. ne var beni vaşl-ıla şād itmez-iseñ
ğirākuñda ğussam beñüm kem degüldür
5. havayla ħāk olmayan çākerī ol
muħabbet ħarīmine maħrem degüldür

Gazel 20 (Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün)

1. ger cām-ı ğam şunarsa dil-dār ğam degüldür
zīrā ki ehl-i derde luţfı da kem degüldür

8a

2. kevşer lebüñe şöyle reşk itdi dirler ey hür
cennetde bir dem olmaz kim çeşmi nem degüldür
3. gerdün-ı sigle-perver sen māha mihr iderse
germ olma mihrine kim qahrı da kem degüldür
4. ma'nā durur beşerden şüret degül ki zīrā
meydür murād olınan kim cām-ı cem degüldür
5. ey yār çākerīnün düşdüğini görürsen
'ayb itme mest-i miskīn şābit-ka-dem degüldür

Gazel 21 (Mef'ülü Fa'ilatü Mefā'ilü Fa'ilün)

1. şol yād sen nigārla kim āşınā düşer
veh k'ol ğarib bencileyīn mübtelā düşer
2. leylī şaçun hevāsına düşmedise neden
mecnūn mişāl tağlara bād-ı şabā düşer
3. başumda derd-i 'aşk belā-yı humār var
ya vaşl-ı dost yā mey-ī şāfī devā düşer
4. 'aşk ehli defterinde bu haṭ yazılı durur
her ki bāde nūş ide ğamdan rehā düşer
5. şubr it firāk-ı yāra vü āh itme çākerī
taqdīre kıl havāle ki senden rızā düşer

Gazel 22 (Müfte'ilün Mefā'ilün Müfte'ilün Mefā'ilün)

1. dest-i cegāyıla şu kim qametī kemān ider
tīr-i belāya her nefes cān u dīli nişān ider
2. sırrı 'ayān ider diyü sürdi nazaran eşk-i çeşm
korqaram acıyup yaşam bir gün arada kan ider
3. 'ālem-i gānīde bulur zevk-ī hayāt cāvidān
ol leb-i cān fezā için rūhı şu kim revān ider
4. zülfünge el şunan kıllur māye-i 'ömri tārumār
diş bileyen tudağuna göz göre kaşd-ı cān ider
5. düşelī ceng-ī 'aşkıya yūsuf-ı çākerī şehā
meclis-i ğamda dem-be-dem nāy- şıfat fiğān ider

Gazel 23 (Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. merd-bi 'ışk egerçi İnsāndur
adı ābād u ŝehri vīrāndur
2. nola bülbül gibi fiĝān itsem
gül yüzüñ nev-baharı ĥandāndur

8b

3. nice rām olsun saña 'dem
dehenüñ ĥātem-i süleymāndur
4. fikr-i zāhid na'im ü ĥuld-ı berīn
ben faķīrūñ hevā-yı cānāndur
5. dü cihān ni'metine tayıŝdur
çākerī ĥan-ı 'ışka mihmāndur

Gazel 24 (Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. leb-i cānān ki menba'-ı cāndur
cāna cān-baĥŝ āb-ı ĥayvāndur
2. düşde benzer ki gördi gül yüzüñi
ki gülistān içinde ĥandāndur
3. māh ĥüsnüñ kemāline iremez
görīnen anda daĥī noĥsāndur
4. dehenī ĝonca çeŝmī nergisdür
'ārızı dīlberüñ gülistāndur
5. ümmet ol çākerī dil ü cāndan
muŝtafaya ki ĥatm-ī devrāndur

Gazel 25 (Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün)

1. şun sākī cām-ı cem ki cihān fānīdür
irer ĥayāt-ı bākīye her kim müdām ićer
2. maĝrur olup inanma felek lu'bına sakın
aldanma kim bilür ki ne naĥŝ āŝikār ider
3. bülbül çemende nāle kılursa 'aceb midür
gözine karşı göz göre çün gül yele gider
4. kand-i lebüñ ĥayāli mi gözlerümde kim
üstinde her ne dem nazar itsem meges uçar

5. şabr it kemend-î zülfi belâsına çâkerî
kim tûr-i gamzesi gibi ol da gelür geçer

Gazel 26 (Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. getür berü meyi sâkı çarh-ı kec-reftâr
ecel havâle kıılır cânımuza leyl ü nehâr
2. cihân fenâ iledür müttehem bakâya düriş
bugün ki cevr-i felekden elünde fırsat var
3. ne 'ömr-i hıızr kalısar ne mülk-î iskender
cihânâ virme gönül aldanup şakın zinhâr

9a

4. göreydi pertec-î haddin eger şalâh ehli
şanem-perest olurlardı bağlanup zünnâr
5. 'aceb mi dîde bana haşm olursa maşşerde
ki her gire ben o miskini eylerem bî-dâr
6. bugün ki hem suhanı hem mu'allimi dehrün
'aceb midür hüner eylerse çâkerî izhâr

Gazel 27 (Müfte'ilün Müfte'ilün Fâ'ilün)

1. yârdan ayru şu ki kalıpdurur
bil ki revânsuz kurı kâlib durur
2. hevân-ı cemâlınden anuñ çeşme ü cân
her biri bir ni 'mete râğib durur
3. bahş-ı dehânın dileyü gitdi dîl
ya'nî ki ol hişşe-i gâyıb durur
4. yâr dehânın talebi der gönül
âh ki yok nesneye tâlib durur
5. şi 'r ile devründe bugün çâkerî
erdene istanbula gâlib durur

Gazel 28 (Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. gonca foşl-ı bahâr- ile hoşdur
ya'nî bâde nigâr-ile hoşdur

2. sāye gibi yanuçca sürünelüm
seyr sen şehriyār ile hoşdur
3. hūn-ı ‘uşşakı her dem aqıt kim
yiryüzi lālezār ile hoşdur
4. cān virürken ne hoş dimiş ferhād
haste-dil derdi-ī yār ile hoşdur
5. çākerī ağzı vaşfın eyleyelüm
çünkü söz ıhtisār ile hoşdur

Gazel 29 (Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilātün Fe’ilün)

1. ey şabā ger idersen şaraf-ı yāra seger
diyesin hecriyle ‘aşık-ı miskin ne çeker
2. pāy-ı çüpīn ile ey serv çemende hiçe bir
dirilürsin kad-ī bālāsına yārun hem-ser
3. yīl yīler bī-ser ü pā gerd-i rehūş almağçün
armağan kühl ile dūr dide-i ‘uşşaka meger

9b

4. rāst-i serv diyen kāmētüne toğrı dimiş
meh-i nev daħi dimiş kaşuğa līk egri haber
5. çākerī kūyuğa her dem gözi yaşıyla gider
‘ışkuş kanda ki gitse yüzi suyuyla gider

Gazel 30 (Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün)

1. merhabā ey nesīm-i peyk-i seher
hayr maqdem nigārdan ne haber
2. rūze gitdi getür benü sākī
cām-ı şāfi ki devr-ī gül de gezer
3. lebi yādına ol pirī-rüyüş
bir kadeşsun ki reşk ide kevser
4. rind ile şūfī rahmet umsa nola
ki haquş luḫfi hāşu ‘āmā irer
5. çākerī virdi göñlin ol püsere
aşşı kılmadı aña pend-i peder

Gazel 31 (Mef'ülü Fa'ilätü Mef'ülü Fa'ilün)

1. sāki getür piyāle kim devr-i lāledür
mutrib nevāya başla ki cāna nevāledür
2. devr-i lebinde hūn-ı ciger nūş ider müdām
ger bir benüm gibi bulunırsa piyāledür
3. hālını beñ idüp gözī dīl murğī şaydı-çün
turmış kemān u tırle dāyim hāvaledür
4. ey 'ilm-i 'ışka tālīb olan kişi gel okı
bu genn-i şî'ri 'ışkda kim hoş risāledür
5. vaşfında şekerin lebinün çākerī sözīn
ehl-i suhan bilür ki ne şîrin maķaledür

Gazel 32 (Mef'ülü Fa'ilätü Mef'ülü Fa'ilün)

1. anlar ki hake kılsa nazar kīmyā kıılır
izün tozını gözlerine tutıyā kıılır
2. umdukça vasuñı dīl ü cān ey 'aceb neden
çeşmün kaçuñla va'de-i cevri ü cefā kıılır
3. 'ışkuñ yolında her ki benīm gibi cān virür
cāmına haşır olınca hālāyık du'ā kıılır
4. anlar ki şāyım oldı senün 'īd-i vaşluña
fürkat şebinde āh-ile derdün ğidā kıılır

10a

5. her kim dirise çākerī vāz geldi yārdan
gerçek degül inanma begüm iftirā kıılır

Gazel 33 (Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün)

1. dehenünden hoş olur söz ki şekerden açılır
hañır-ı tūtī-i cān işbu haberden açılır
2. der gibi biz nice yüz sürmeyelüm işigünce
k'āñırü'l -emr bize bañt bu derden açılır
3. gül müfferih mi yimişdür 'acabā yā düşde
gördi mi şāh cemālin ki seherden açılır
4. beñzimün şarılığın dost kaçan görse güler
māla meylī var anuñ çün yüzi zerden açılır

5. deyn derdine ne dermān idesin çākerī sen
tālī'ün bunda dai çünki seferden açılır

Gazel 34 (Mef'ülü Mefā'ilün Fe'ülün)

1. gül bī-ruḥ-ı yār hoş degüldür
bī-bāde bahār hoş degüldür
2. etrāf-ı çemen seḥā-yı bostān
bī-lāle- 'izār hoş degüldür
3. dīldār-ı şeker-lebü gül-endām
bī-būs u kenār hoş degüldür
4. gönlünde ḥayāl-ı ḥaṭṭın itme
kim dilde ğubār hoş degüldür
5. şun bāde ki göñli çākerīnün
bī-şoḥbet-i yār hoş degüldür

Gazel 35 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. cihānda gerçi naḫş-ı māni vardur
saḡa öykünmeye ne cāni vardur
2. elig- kaddün kaşuḡ nūnın görendir
melīḥol cāna dirler k'āni vardır
3. nigārā ḥadden aşurma cegāyı
ki kamu nesnenün oranı vardur
4. niçe bülbülleri gül kıldı ḡurbān
henüz alnında bülbül ḡanı vardur
5. igen cevır itme şāhum çākerī'ye
ki il issüz degül sultāni vardur

10b

Gazel 36 (Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün)

1. 'ālem yüzi gülzār ile ḡandān olacaktur
ol demde kim içmezse peşimān olacaktur
2. ben cürm-ü günāḡ işlemişem şūfī ḡaber vir
maḡşerde kime raḡmet-i raḡmān olacaktur
3. her ḡanġı mūneccim ki tutar tālī'ünjı dir
allāḡ bīlür ḡüsn iline ḡān olacaktur

4. cān virürsem ḥasret-i rūy-i şanem-ile
kabrümde benüm yoldaşum imān olacağdur
5. himmet taleb it çākerī kabrine gelürseñ
kim kabri ziyāretgeh-i rindān olacağdur

Gazel 37 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. vefā-yı 'ḥāşıl hemīndür
ki dildārum benümle hem-nişīndür
2. görür bağduğça çeşmüm serv-ḳaddün
hemīşe çeşm-ī 'āşık rāst-ı bindür
3. oturmuş ḥirmen-i gül gibi ol māh
şüreyyā ḥirmeninde ḥüşe-çīndür
4. sarāyından meger meydāna çıkmış
ki etrāf-ı çemen ḥuld-i berīndür
5. gazelde dūr dişüñ vaşfin mı yazmış
ki nazm-ı çākerī dürr-i şemīndür

Gazel 38 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. ne yalıñ yüzlü kiçer bāde derler
eger ğılmāsa kūn-dāde dirler
2. kī zīrā mey saḥī eyler ḥaşışi
virür varın biliş ü yada dirler
3. oturmaz taht-ı zulme şāh-ı 'ādil
ki virür mülk ü tācın bāda dirler
4. girer firdevse şal sultān-imiş dirler
heves ḳılmaya yavuz ada dirler
5. bu ebyātuñdan ötri çākerī ḥalk
gidersin cennet-i ābāda dirler

11a

Gazel 39 (Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün)

1. sākiyā āb-ı tarahnāki bu ğamnāka irür
muḥribā ğulğule ḳubbe-i eflāke irür
2. ey şabā uğrayıcak kūy-ı nigāra kerem it
ḥāk-ı pāyi tazımı dide-i nemnāka irür

3. mār-ı zülfi dili mecrūh kılıp cān çekişür
ey ecel kıyma beni ol leb-i tiryāke irür
4. haṭ-ı sebzün ḥaḳ ey serv kaçan ḥāk olam
nāzdan nazla geç sāyeñi ben ḥāke īrür
5. gusl kıl çākerī yaşuñla ger ‘āşıkşañ
pāk ol sen daḥi andan nazar ol pāke irür

Gazel 40 (Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün)

1. ol hür-ı māh-çihre ki rıdvān gulāmıdır
yüzi behişt ü haşr-ı kıyāmet kıyāmıdır
2. cemşīd saña ‘adl ile mānend olımaz
kim ancağ anuñ añılan ey şāh cāmıdır
3. maḥmūd-ı gāznevī yedi iklime şāh-iken
‘ışık ehli defterinde ayāzuñ gulāmıdır
4. esbāb-ı dünyavī seni mağrur kılmasun
adl- ile kim қalan kişinüñ niğ-nāmıdır
5. zülf -ile kāmēt ü dehenin kim görürse dir
ey çākerī şaқın ki gönül murğı dāmıdır

Gazel 41 (Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün)

1. gerçi kim gül bülbülün maḥbübü vü dildārıdır
bülbüle kılmaz vefā gül şāhīd-ī bāzārıdır
2. devr-i hüsnün geçmedīn ‘adl eyle ey şāhib-ī cemāl
kim cihānda her kişinüñ söylenen āşārıdır
3. bāg-ı cennet zāhidün maқsūdıdır allāh vire
‘āşıkā maқşud olan yāruñ hemān dīdārıdır
4. yār elinden cām-ı cem nüş eyle fırsat var-iken
curm için ḥavf itme ḥaḳ mücrimlerün gaffārıdır
5. meclis-i ‘uşşākı cem cāmı gibi germ eyleyen
şāh-ı devrān devletinde çākerī güftārur

Gazel 42 Mef’ülü Fā’ilātü Mefā’ilü Fā’ilün)

1. ḥavf itme cürm-çün meye şüfī şalā durur
maḥşerde çün şefi’ bize muştafā durur

11b

2. zāhid çevürme yüzüni ben mücrimi görüp
'agv eyleyen cemî'i günâhı hudâ durur
3. dîrler ki 'aşk hâline cibrîl emîn degül
ahvâl-i 'aşka ancağ emîn muştafâ durur
4. halkîle 'aşk ehline ey şâh-ı hüsn-kemâl
bu hüsn daği 'ömr gibi bi-vefâ durur
5. ey mest-i nazm çâkerî'ye ta'n kılma kim
hakdan selîs nazm u belâgat 'atâ durur

Gazel 43 (Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

1. ol serv-i revân nâz-ile salınsa perî-vâr
öykünmege tāvus-ı cinân ki ne peri var
2. beñzer ki mürîd oldı haţ-ı sebz-i nigāra
kim hırka geyer mür belinde kemeri var
3. kıddine kıyâmet dirsem nola nigāruñ
ey münkîr olan uşda siyeh-nameleri var
4. tağlarda bahār ebri gibi ağlayalum kim
'aşıkları h âlin ne bilür ne haberı var
5. rahm eyle begüm çâkerî miskîne kuluñdur
kim lâleleyin adlara yanmış cigerî var

Gazel 44 (Mef'ülü Mefâ'ilün Fe'ülün)

1. cevr itme gönül cefaya döymez
rahm eyle begüm belāya döymez
2. 'aşk ehline zecr kılma ey dost
kim 'âşık igen cezāya döymez
3. hüsn ki saña yâr iken vefa kıl
kim 'ömr gibi fenāya döymez
4. göñlüme cefâ taşın yiter ur
dil şırça durur kayaya döymez
5. kıddüñ göricek kaçar melâlüm
gam ancılayın livāya döymez
6. ey muṭrib 'aşk çal nevāyı
kim leşker-i ğam nidāya döymez

7. sögdükçe raķıbe gör ki kaçmaz
kimdir bu la'in du'aya döymez
8. kadimdi 'ıřkuñ bükür didür dir
tır olsa za 'ıg yāya döymez

12a

9. zülfine ıolaşmasun göñül kim
ceng itmege ejdehāya döymez
10. āh itme yanında çākeri kim
gül nāzūk olur řabāya döymez

Gazel 45 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. bade-i 'aşk sāğara şığmaz
nitekim dert deftere şığmaz
2. 'aşk adı 'aceb ne sevdādur
yā ne sırdur ki her sere şığmaz
3. peyker-i hādken güzer kıl kim
ma'ni ruh peykere şığmaz
4. şol kadar cān u dil ıolupdur kim
řāre zülf-i mu'anbere şığmaz
5. çākeri çāker oldu sen şaneme
řādılığında illere şığmaz

Gazel 46 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. ey dehānuñ piste-i hāndānımız
hāk-i pāyuñ çeşm-i hayvānımız
2. sünbül-i ruhsāruñ ey hırşid-i hüsn
leyletü'l - kadrde meh-i tābānımız
3. nār-ı 'ıřkuñdan çıkar āh eylesem
göklür dūd-ı dil-i süzānımız
4. ruħlaruñsuz rüz-ı bahtum karadır
ey çerāğ-ı dīde-i giryānımız
5. çākeri miskīn kebāb itdi dilin
olalı 'ıřkuñ gamı mihmānımız

Gazel 47 (Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün Mefā'ılün)

1. gönül kim 'ışık ile mā' mür ola hergiz harāb olmaz
oda yansun şu can kim bu hevayla türāb olmaz
2. şarāb-ı vaşluñı nüş itmege lāyık degül cānā
şu kim hicrānuñ adına yanup bağı kebāb olmaz
3. anuñ çün ka'be kūyuñ dıl tavaf eyler şafāsıyla
bilür kim her her ki hacc itse aa ayruk 'azāb olmaz
4. revān it yaşı her dem gözüm cānān işigine
mübārekdür çü dem demden deme kim feth-i bāb olmaz
5. cavāb olur mı bu şi're didüm yāra su'āl itdüm
didi kim çākerī hergiz bu sözüne cevāb olmaz

12b

Gazel 48 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. şu kim zevk-i ğam-ı cānānı bilmez
haķıkat ayş-ı bī-pāyānı bilmez
2. gider yāruñ yuzinden ulfin ey bād
ki hindū-merd türkistān'ı bilmez
3. raķıbe okursa hüsnuñ kitābın
ki kāfir ma'ni-i ķur'ān'ı bilmez
4. getir sāķī mey-i şāfī ki huşyār
sefā-yı şoħbet-i mesānı bilmez
5. ne bilsün çākerī vuşlat şafāsın
şu kim zevķ-ı ğam-ı hıcrānı bilmez

Gazel 49 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. çākerī āh itme āhuñ gönline kār eylemez
āh kim saña terrahħum ol cefākār eylemez
2. bendeden cān dil-berā iki gözünñden bir nazar
furşah fevt itme kime böyle bāzār eylemez
3. senden ayru ger ecel ķorsa beni bir dem diri
bin kez öldürsen baña bundan beter kār eylemez
4. sāķiyā mey şun ki fırsat degme kez girmez ele
her zaman gönlünce devrān çarħ-ı devvār eylemez
5. ğırra olma 'ömre kim tiğ-i helākı her nefes
bī-dirīğ urur terahħum çarħ-ı gaddār eylemez

Gazel 50 (Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün)

1. meh yüzüñe gün olsa muhaqâbil 'ceb olmaz
'uryânda iken dâhî hayâ vü edeb olmaz
2. la'lünde haţuñ niçün olur kanuıma teşne
çü âb-ı hayâta irişen teşne-leb olmaz
3. 'aşkuñda dam-â-dem kesilür baş u aķar kan
ceng itmege kim dir ki muħabbet sebeb olmaz
4. gün yüzli nigâruñ hâl-ı şeb-rengini görüp
ağlama gözüm gün gicelidur 'acep olmaz
5. şākī yine bir cām getir çākerī'ye kim
bī-bāde cihān içre şafā vü tarab olmaz

13a

Gazel 51 (Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. hezâr va'de kılı leblerüñ vefâ kılmaz
hezâr tir atar gözlerüñ ğata klmaz
2. bahâr mevsimidür cām-ı cem getir sākī
ki devr-i çarġ-ı felek kimseye vefa kılmaz
3. lafına cānın sever seni sevenüñ
yolunda cānını her kim saña feda kılmaz
4. şadā-yı çeng ile gülşende nüş it kim
ki çarġ devrini gönlüñce dā'imā kılmaz
5. yolunda her ki vire çākerī gibi cānın
cihānda cānına hiç kimse bir du'ā kılmaz

Gazel 52 (Mef'ülü Fâ'ilâtü Mefâ'ilü Fâ'ilün)

1. meyhāneye kıılır bizi irşād pīrümüz
zāhidligi bilür ki degül dil-pezīrümüz
2. maħşer gününde ğam yemezüz biz günāh için
ger 'aķd-ı zülf-i yār ola dest-gīrümüz
3. bir büse va'de ider ü biñ cān alur revān
ol çok bağışlayıcı vü endek-pezīrümüz
4. yirden teyemmüm olmazdı basmasa kadem
raħmet degül mi 'ālem ğaķdan emīrümüz
5. raħmet günāhuña göre olursa çākerī
şeksüz serī-i şaffe-i 'adn ola yirümüz

Gazel 53 (Mef'ülü Fä'ilätü Mefä'rlü Fä'ilün)

1. şahrâ-yı haşre şıǵmaya küh-ı günâhumuz
yirden göge çıkarsa nola her gün âhumuz
2. leşker za'if ma'reke pür düşmen oldu lik
havf itmezüz ki var kavî pâdişâhumuz
3. ey âfitâb meş'ale-i mâhı yakma kim
hicrân şebinde şu'le yiter berk-i âhumuz
4. zâhid penâh itdi 'amel kal'asın velî
luţfuñ hisârıdur bizüm ancak penâhmuz
5. 'afu eylerem cemî'i günâhı didi kerim
zâhid saña ne çağ-ise cürm ü günâhumuz
6. bî-âre kalmışam nideyin ben günahla
sen çâre eyle ey kerem çok ilâhumuz
7. nâmem siyâh zülf-i şanem gibi çâkerî
inkâr kıлма levh ü kalnemdür güvâhumuz

13b

Gazel 54 (Mef'ülü Fä'ilätün Mefä'rlü Fä'lilün)

1. ten pîr oldu çâkerî gönül cüvân henüz
çün oldu dil dilünde hadis beyân henüz
2. dildâr-ı bi-vefâ-içün eyvâh kim dağı
seylâb- eşk-i çeşm-i ruhuñda revân henüz
3. 'ömr-i âfitâbı irdi ser-i kûha ey dirîğ
kim var sende dağı riyâdan nişân henüz
4. kaddüñ ham oldu püst-i felek gibi ah kim
gönlünde mihr-i dâr-ı fenâ hem çünân henüz
5. şâm irdi 'ömr şubhına bîdâr olmadı
çeşmüñde vardur dağı hevab-ı girârı henüz

Gazel 55 (Mefä'ilün Fe'ilätün Mefä'ilün Fe'ilün)

1. irişdi bade-i nevrüz gam geçer kıalmaz
piyâle al ele sâkî ki dem geçer kıalmaz
2. cem aldünca ele câmı muţrib eydürdi
pür eyle câmı ki devrân-ı cem geçer kıalmaz
3. cihânda mâl ile fahr eyleyen gönül ele al
ki mañzen-i zer ü genc ü direm geçer kıalmaz

4. bu ma'ni hâtem-i tayy tâcına yazılmışdı
kerem duru kalan ehl-i kerem geçer kalmaz
5. çemende lâle gibi şubh-dem kadehler tut
diyince çâkeriyâ şubh-dem geçer kalmaz

Gazel 56 (Mefâ'ilün Meâ'ilün Fe'ülün)

1. tüzün gösterse ol serv-i kabâ pûş
gider benden kârâr taqat u hûş
2. beni yâd eylese ol bî-vefâ yâr
sevindüğümden olam mestü med-hüş
3. ecel cāmın içerken ey dil aram
gönül kılmaya mihrüñi ferâmüş
4. maħalleñ çevresinde āh iderken
rakib it gibi ürdi didi cāmüş
5. gözine ayhu gelse çâkeriñüñ
kılurdu dilberin düşde der-āgüş

14a

Gazel 57 (Mefâ'ilüm Fe'ilätün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. dem-â-dem itdügi çün sırrımı gözüm yaşı fâş
sürem nazardan anı kim gören diye sâ-baş
2. 'acep mi ger dil ucından gözüm belâ görse
mesel durur bu ki yanar kuru yanında yaş
3. saçına varsa gönül cānı da revān
gire sefer kılanı lā-cerem gerek yoldaş
4. nigār nakışıyla gel gönül bugün hoş geç
ola ki 'arz ide yarın camālını nakkâş
5. zamāne çâkeri'yi gün yüzüñden ayıralı
giceler irteye dek şem'-veş akıdur yaş

Gazel 58 (Mef'ülü Fâ'ilätü Mafâ'ilü Fâ'ilün)

1. sākī piyāle şun ki felek bi amānmış
ol daħı dilberüm gibi nā-mihribānmış

2. çarh-ı felek kemān u havādişdür oqları
derdā ki ādem oğlı miskīn nişānmıř
3. nūř eyle cām-ı bāde vü gör ehl-i řenkeh
hāk oldu bu ki her biri sāhib-kıranmış
4. gördüm düşümde hātif-ı ğaybī nidā kıılır
mey nuş kııl ki rahmet-i hāk bi-kerānmıř
5. sen řāha bende olduğumu işiden didi
'aşşak içinde çākerī devletlü cānmıř

Gazel 59 (Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. seherden eylese mihr-i bāde cāma tūlū
pūr ola nūrile hāne-i cihān mecmū
2. cihānı rūřen ider nūr-ı bāde çün her dem
ne ğam ger itmezse āfitāb-ı çarh tūlū
3. çemende şevk ile bülbul çağırıp eydür kim
bahār mevsimidür 'ayř u nūřa eyle řürū'
4. eger 'azāzil içeydi řarāb-ı nābı revān
kııurdı ādem'e fi'l-hāl biñ sücūd u rükū
5. naşihat itme itme yüri çākerī'ye sen nāřih
kı pend-i nāřh olur mest öginde nā-mesū'

Gazel 60 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. ey tudağuğ nigīn-i hātem-i 'aşk
ey yüzüñ āfitāb-ı 'ālem-i 'aşk

14b

2. yüri sen 'āřıkından ayru şalın
'āřıkun sensiz işi mātem-i 'aşk
3. tārūmār olmayınca leřker-i akl
olmadı mülk-i dil müselleme-i aşk
4. genc-i kārūn u mülk-i dünyādan
yeg durur ben faķire dirhem-i 'aşk
5. çākerī cām-ı 'ařk nūř it kim
ansuz olmadı kimse muharrem-i 'aşk

Gazel 61 (Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilätün Fe'ilün)

1. lillāh'1-ḥamd ki bu bādiye-peymā-yı firāk
baña bir yar durur k'irmaz aña pāy-ı firāk
2. bāş virürdim ğam ayağında ṭapunsuz ey dost
ger enīs olmasa fūrkatde ğam efzā-yı firāk
3. kūh-ı fıkatde kalan saña kaçan vaşl ola kim
cevr ile vasl yolın bağladı şahrā-yı firāk
4. kanı devlet ki gele hıızr ḥatun tuta elüm
beni ğarķ eylemedin derd ile deryā-yı firāk
5. çākerī yaķdı zebānın ķalemünj oldı siyāh
şī'rinünj āteşi v germā-yı firāk

Gazel 62 (Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilätün Fā'ilün)

1. sākıyā mey şun ezel ḥükmine çün tedbīr yok
yazılan ḥatṭuñ gibi āhır gelür tağyīr yok
2. itmeyen ķurbān kemān-ı ebrünā baḥtumdur beni
tīr-i gamzenđden senünj ḥod bilürem taksīr yok
3. şubh-dem ḥüsünden ḥayli gözledüm dil-berlerünj
ḥadd ü zülfünj gibi bir āyīne vü zencir yok
4. görse ger şüretünjçīnünj niğārā kaşuñı
dirdi bir büt-ḥānede bu dil-güşā taşvīr yok
5. 'ilm-i 'aşkı ey cüvānlar çākerīden ögrenünj
kim anuñ gibi bu fenn içinde şimdi pīr yok

Gazel 63 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. bu dem k'ey dil der-i cānāna varduñ
yerdün bekle ki ḥoş merdāne varduñ
2. bulırsañ hıızr-veş ger 'ömr-i bāķī'
acep mi çeşme-i ḥayvāna varduñ

15a

3. saçı çevgānıyla oyna her dem
ki ser ṭop idecek meydāna varduñ
4. seni ey dil zenaḥdānında gördüm
ne cürm itdünj ki ol zındāna varduñ

5. yolında çākerī cān terkin itdün
hezārān āferīn merdāne varduñ

Gazel 64 (Mef'ülü Fā'ilätü Mefā'ilü Fā'ilün)

1. yā kaçlarıñ oқına cigerden siper gerek
meydān-ı 'aşka girmege evvel ciger gerek
2. şarf olmayınca gevher-i cān vaşla çāre yok
bahır ol gözüm ki dil şedefinde güher gerek
3. bir dem ' ayru gözünnden gül-ḥaddi dilberün
her demde anı görmege şāḥib nazar gerek
4. bir pīr-i mey-fürūşa didüm neyledür necāt
cām-ı şabūḥı şundi didi bī-ḥaber gerek
5. ögdükçe çākerī leb-i dildārı dir gören
aḥsent nazm şöylece rengīn ü ter gerek

Gazel 65 (Mef'ülü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün)

1. her kim mey ü mahbūbladur sohbet-i anuñ
eksīgi degül söylerüz şöhret-i anuñ
2. dilden hele ben pir-i meḡān bende sīm kim
her dem mey-ü cananladur işaret-ü anuñ
3. firdevs degül fasıḳ-u mücrem yeri likin
kütah kılur bunları berayeti anuñ
4. sākī bire bir hām getür nul edelüm kim
sultan-u gedaye erüşür rahmet-i anuñ
5. bildik ki suçundan yağmıñ kimse müslim
ey havare ki melsen cennet-i ānuñ
6. beladan ki suçunndan yoḡuş kimse müslim
bes imadi bize vaḳı olur şefkat-i anuñ
7. meyhane āpusunda kesik baş görürsek
sen veliye ki ma'lum degül anuñ
8. dirler tanur mest-i sırat üzre geçerken
ben meste tayaḡ ola meger memmeti anuñ
9. cemşid gey habe gönül verme saḳın ha
bir hābleder dilde hemān şöhret-i anuñ

15b

Gazel 66 (Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün Mefā'ilün)

1. ne dem kim ey kemān-ebrū atarsaᅇ sīneme nāvek
gönjöl feryād ider cāna ki niᅇşfun li vü nişfun lek
2. muᅇbbet nerdein oynayup girev kılma dil ü cānı
utar senden gözinüᅇ ka'beteyni cev atar yek yek
3. naşīᅇat şöyle kıldı mey-fürüşüᅇ zıkrı ᅇayr olsun
hilāl-i şekl-i sāᅇarla gerek ᅇam kişitini biᅇmek
4. leb-i ma'sūᅇ u cām-ı meyden özge nesne-çün olmaz
ᅇudā ᅇaᅇkı ᅇaᅇadur her mūrāyinün elini öpmek
5. niᅇ işiginde cān virürsen çākerī gibi
yüri şād ol yeme gam kim behişt oldu yerüᅇ bī-şeh

Gazel 67 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. her gün ey mehrü yolunᅇa terk-i cān itsem gerek
kāmet dil-cünᅇ için rūᅇı revān itsem gerek
2. başuma zülfün ucundan irişen sevdāları
kışsa-ı yūsuf gibi bır dāsītān itsem gerek
3. çeng-i ᅇamdan cān girībānın kılmazsaᅇ ᅇalāş
ᅇaşre dek cevrüᅇle ney bigi fiᅇān itsem gerek
4. baᅇa bu dirlik yiter kim cevrüᅇ ile öliceᅇ
aduᅇı seng-i mezārumda nişān itsem gerek
5. çākerī fāş itdüᅇi için sırrımı gözüᅇm yaşı
düşirüp gözden anı ᅇavār-ı cihān itsem gerek

Gazel 68 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. kim ki ey gün yüzli dilber kaşuᅇa hilāl
bu durur ᅇoᅇrı ᅇaber kim eyler ol egri ᅇāyāl
2. ay u gün nice diyem beᅇzer yüzüᅇle alnuᅇa
kanlaruᅇ her birine irer ᅇusūf ile zavāl
3. zākr idelden ᅇülşen-i ᅇüsnüᅇ ᅇadışini şabā
ᅇül gibi açıldı göᅇlüm tengken ᅇonca mişāl

16a

4. evvelinden yeg yazar naᅇᅇāş āᅇırı
taᅇ ᅇeᅇil yūsuf'dan olsaᅇ dil-berā aᅇsen-cemāl

5. çākerī her kim nazar iderse ŧi'rüne senün
dir selāsetden bu hāfızdur taḥayyülde kemāl

Gazel 69 (Mefā'ilün Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. çemende lale gibi sende kām-ı cem ele al
mecāl elün̄de iken virmegil mecāle mecāl
2. cihānda cān gibi cānum 'azīz olam dırsen
kemāl ehline var sen de eyle kesb ü kemāl
3. belürsüz oldu vücūdum ziyā-yı nuruḅla
bulırsa taḅ mı güneşden vücūd-ı sāye zevāl
4. ruḅında hāl-i siyeh buldı dilberün̄ rağbet
niteki din ile bulmuş durur cihānda bilāl
5. yolında çākerī cānın diri gider didi yār
görince yüzünü ben ḅod didüm yanaḅuḅa al

Gazel 70 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. vireli zülfün̄ hayāli göḅlüme tül-i emel
aḅl u cān āvāre vü sevdāyīdür ey bī-bedel
2. sīm-i eşkün̄ vir ḅalāş ol bend-i zülfinden gönül
kim aḅ akçe ḅara gün içün̄ dinür vardur meşel
3. gerçi kim dilber bilür mihr ü vefā 'ilmin tamām
'ilm bilmekden ne ḅāşıl çünkim olmaya 'amel
4. tā ebed çekmek gerek ol bī-vefānuḅ cevri
cevr-imiş ḅısm itdüḅü çün̄ bize ḅıssām-ı ezel
5. çeşm-i giryānuḅ ḅarāba tutdısa yüz çākerī
taḅ degül çün̄ ḅane-i merdüm bulur nemden ḅalel

Gazel 71 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. şāḅumuḅ mestāne çeşmi şād ü müşkīn zülfi dāl
şād u dālından dile düşdü görel̄den şad ḅayāl
2. zulmet-i zülfiḅ durur 'uşşak çeşmine ziyā
teşne cāna āteş-i 'aşkuḅ durur āb-ı zülāl
3. berg-i gül gitse ayaḅuḅ öpmege ey serv-kād
izzet idüp gönderür birḅaç ḅadem bād-ı şimāl
4. 'infi'āl artar dile geldükçe fikr-i ḅatḅı āḅ
kim ölüm fikrinden urtar dāyımā dilde melāl

16b

5. çākerī nūḡ meclisinde ne ‘aceb bī-dād olur
göñlini muṭrib alur ṭanbur görürgüş-māl

Gazel 72 (Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün)

1. ey yanağūñ ḡuld ü la’lūñ selsebil
selsebilūñ kıldı k̄anımı sebīl
2. fūrkatūñ leylinde ben güm-güşteye
eşkimūñ göynükleri yiter delīl
3. irmese luṭfuñ ynarken ḡışm ile
gülistān olmazdı nār-ı ḡalīl
4. ḡak-i pāyūñdan çeker zülfüñ başın
toğru dirler aḡmaḡ olur her ṭavīl
4. ey yüzi cennet gözi cellād-ı cān
çākerī sen şāhı sevdi eyle bil

Gazel 73 (Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilātün Fā’ilün)

1. sākīyā devr-i şafādur bezme ‘azm it kıl kerem
şehr-i cān ṭolup dil ḡānesinden gide ḡam
2. dīde-i giryān yüzüñ görmek diler ey meh mūdām
şuya ışlanan kişi gün görmek ister lā-cerem
3. kim ki yilse şek degül elbette olur sürḡ-ū
yıldügiyçün sürhmüş bildüm gözüm yaşı bu dem
4. çeşm-i terden luṭ kılma izüñ tazın diriğ
bu neseldür iylik it şal şuya dirler ey şanem
5. çākerī dervīşuñe nezr eyle şāhā vaşluñı
kim degül midür öñinde āhı odından ‘alem

Gazel 74 (Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün)

1. miḡnet-i rüzgārı çok gördüm
zilleh-i rüzgārı çok gördüm
2. nice yaş dökmejom bulut gibi āh
āfet-i rüzgārı çok gördüm
3. faḡr elinden ḡalāş kıl yā rab
killet-i rüzgārı çok gördüm

4. ey felek cevr kılma döne döne
şiddet-i rüzgârı çok gördüm
5. ğam degül niçe gitdi geldi yine
devlet-i rüzgârı çok gördüm

17a

6. umaram devletünde bendesiyem
râhat-ı rüzgârı çok gördüm
7. rahhım kıl çâkerî 'ye şâh-ı cihân
zahmet-i rüzgârı çok gördüm

Gazel 75 (Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. bir güzel sevmişem ne çâre kılam
meger uğrılaysın ne zâre kılam
2. ol güneş yüzlü mâh-içün bu gice
şubh gibi yaqamı pâre kılam
3. sâkiyâ şol şarâbu şun başa kim
sırr-ı pinhâni âşikâra kılam
4. hayr ü şer çünkü mûmle haqdandur
töhmeti nice rüzgâra kılam
5. çâkeri rahmet âyetin okı kim
tevbe ehli şarâb-ı havâra kılam

Gazel 76 (Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. gel gönül 'azm-i küy-ı yâr idelüm
leşker-i şabr-ı tarumâr idelüm
2. ola kim görevüz o serv- kaddi
varalum sayr-i sebzâr idelüm
3. buluşup diller ile zülfünde
guşşayla ğamı şikâr idelüm
4. kim şorarsa dehâni râzını
gözlerine cihâni târ idelüm
5. çâkeri sırr-ı 'aşk âlemde
gel 'alem gibi 'âşikâr idelüm

Gzael 77 (Mefā'ilün Fe'ilätün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. ruhunda zülfini ebr-i bahāra beñztdüm
cemāl-i ka'besini perdedāra beñztdüm
2. 'izārımı ser-ī zilfinde dil taleb eyler
giceyle āb ruzedāra beñztdüm
3. eline āyīne almış güneş gelür her şubh
kapu kapu āyīnedāra beñztdüm
4. cemāl şemi durur nūr iden nehārı daḥi
dimek revā mı niğārı nehāra beñztdüm

17b

5. ḥayāl-i yār ki sinemde ḳaldı şabr u ḳarār
bir ulu şadr-nişīn nāmdāra beñztdüm
6. serīr-i rüy-ı zemīn saḡa lāyık olduḡı için
semāyı efser-i zerīn-i yāra beñztdüm
7. ne cān ki çākerī şı'rin oḡırsa hurrom olur
'atā-yı cān-ı cihān şehriyāra beñztdüm

Gazel 78 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. yüzüñ cennet lebüñ 'unnāb edhem
güzeller şāhı sen ḳaşşab edhem
2. dirimiş şeh virürdi tāc u taḥtın
ayaḡuñ tozına dār-āb edhem
3. görelden gün yüzüñi çeşme gibi
ḳalupdur gözlerüm bi-āb edhem
4. seni kim gördise didiş eh olur
yüzi ka'be ḳaşı mihrāb edhem
5. yanardı çākerī şevḳuñle bir gün
gözinden dökmeseydi āb edhem

Gazel 79 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. ḥudāya şûkr şûrullāhı gördüm
beşer şeklinde nurullahı gördüm

2. cefâ resmin götür kim ben cefâdan
yıkılmış çok sarây-ı şâhı gördüm
3. nice şükr itmeyem her dem hudâya
güneşden tal'ati yeg mâhı gördüm
4. terîk-ı 'aşk içinde cânı virmiş
bu yolda ben niçe hem -râhı gördüm
5. şararsaň çâkerî'ye rah-ı 'aşkı
kesük başdan pür olmuş râhı gördüm

Gazel 80 (Mefâ'ilün Fe'ilün Mefâ'ilün Fe'ilün)

1. nigârı ben dimezem kim bahâra beñzetedüm
bahâru sencileyiz bir nigâra beñzetedüm
2. bahâr mevsimî bir haftadur senüñ her dem
neden gelür ki diyem nev-bahâra beñzetedüm
3. çemende gül ki zümürüd serîrine çıkmış
seherde tahtıyla şehriyâre bezetedüm

18a

4. yüzüme gâh güler gâh ağladur beni yâr
cefâlarıyla ânı rûzgâra beñzetedüm
5. çemende serve seher jâle yağdı seng-mişâl
hemân ki gördüm ânı sengsâre beñzetedüm
6. başda tîğ-ı cefâ zaħmını gören eydür
garîb başuñı handân enâra benzetedüm
7. hevâ-yı cân ile cânım bulur hayât-ı ebed
hayât-ı cânı daħı müste'âra beñzetedüm
8. savaşda mağzını haşmuñ çiçek gibi tağdur
elüñde gürzüñi bād-ı bahâra benzetedüm
9. ruħuñda çâkerî zülfü haţuñ görüp didi kim
gül üzre leşker-i mûr uşdı mâra benzetedüm

Gazel 81 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. yoluñda nola dil biñ pare olsun
yüzüñ görmege tek bir çäre olsun
2. olur hurrem göñlüne yaruñ
gerekse yiri seng-i hãre olsun
3. kızardıysa bakup eşküme çeşmüñ
rakıbüñ yüzine bak kara olsun
4. cigerden çekme tır-i ğamzeñi tiz
dil û cãn ile қо bir pare olsun
5. ruñuñdan çãkerı yüz döndürürse
ser-ı zülfün gibi biñ pare olsun

82 Gazel (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. la'l-i cãnãn mıve-i botsãn-ı hüsñ
ھاٲٲ-ı sebzi āyet-i ihsãn-ı hüsñ
2. āh kim zülfüññ başdan çıkar
kanı kı miskın kim ola hayrãn-ı hüsñ
3. mışır-ı hüsñüñ yūsufısın 'adl kııl
şāh-ı hübāñ geçmedin devrãn-ı hüsñ
4. çāk idûpdûr yaqamı dest-i firāk
şefkat it ben kula ey sultãn-ı hüsñ
5. çãkerı hüsññ kıtābın yazalı
'ālemı dutdı şehā destān-ı hüsñ

18b

Gazel 83 (Mef'ülü Fā'ilātün Mef'ülü Fā'ilātün)

1. dil-ber hayāli ey dil geldükçe olma nālāñ
k'ādem olınca evde itmezler āh u efgāñ
2. gördükçe nola zülfün bulsa yaşum terakki
ebr-i siyehden olur dāyim ziyāde bārāñ
3. āşüfte kıılmağ için dil bülbülünü cānā
berg-i gül üzre kııldıñ süñbüllerüñ perışāñ

4. 'ākılleri kılursun leyli saçunla mecnūn
mecnūnı 'ākıl eyler zincir egerçi ey cān
5. terk eylemez bu yolda ser çākerī dimişsin
ol çākerūne şāhā yazukdur itme bühtān

Gazel 84 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. ey göñül bir lahza turma nāle vü feryāddan
k'ol şeh-i kişver-güşā āgeh degül bīdāddan
2. çarḥ gönünçe dönerse toğru yoldan çıkma kim
her zaman diñlerdı bu pendı sūleymān bāddan
3. hāl-i şīrīn gibi dağ ururdı ḥusrev bađruña
her şerer kim oynar-idi tīşe-i ferhāddan
4. şad hezārān māh-rūlar ḳalbini bir demde şır
şāhum ḳaçan çekse 'alem şimşāddan
5. çākerī bir şāha ḳuldur ey birāder k'ol şehün
sāye-i dīvār yegdür cennet-i ābādan

Gazel 85 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. sūfī cām içsem la'l-i nūşından
şola sercadesini dūşından
2. āh feryād ol yüzi ađuñ
sihr-i çeşm-i siyāh-pūşından
3. gün olacağdur ay yüzi dirler
bellüdüdür ḳutlu gün toğuşından
4. gelmez oldu ḥayāli çeşme meger
ḥavf ider bađr-i eşk cūşından
5. çākerī rahm iderdi saña ḥabīb
gitse pend-i rakīb gūşından

Gazel 86 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. murāduñ bulduñ ey dil çün bu derden
saña toprağı yegdür sim ü zerden

19a

2. hayāline lebünle dūr dişünün
nişār gözüm la'l û gûherden
3. benü cānum leb-ı la'lün görelden
cihānuñ la'li çıkdı çeşm-i terden
4. perīşān hātır ancak zülfi yāruñ
ırağdur beñzer ol miskin nazardan
5. gören dir çākerī şī'rün ne şīrīn
meger zıkr eyledün ol la'l-i terden

Gazel 87 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. ne kim sen dilesen ey cān bulısın
dile nağdı ki nā -gāhān bulursın
2. yolında bir gönül güm kıl kim andan
güm itsen bir gönül yüz cān bulursın
3. gönülden iste derdin dil-berün kim
taleb kılmazsızın dermān bulursın
4. der-i cānānı bul ancak hemān sen
ki anda cennet-i rıdvān bulursın
5. taleb kıl mustafāyı çākerī kim
hağīkat rahmet-i rahmān bulursın

Gazel 88 (Mefükü Mefā'ilü Mefā'ilü Fe'ülün)

1. şīrīn lebünün şevkı ider yaşımı gulgün
şeb-diz saçun fikri kıllur gönlümi mağzün
2. cān bülbüline rahm kıl ey serv-i gül-endām
'ışkuña gönül vireliden oldı ciger-ğün
3. yā rab nice şerh eyleyeyin dıl-bere hālüm
kim her dem ider 'aşkıyla beni diğergün
4. halvā-yı hadişüm felege ger çıkarlar
na'l-i mehi olmağçun aña vire gerdün
5. leylī saçunā çākerī 'aşkın işinden dir
nesh oldı cihān içre bugün kışsa-ı mecnün

Gazel 89 (Mefā'ülün Mefā'ülün Fe'ülün)

1. yavuz göz görmesun ol serv-i gülşen
çemende hār elinden çekdi dāmen
2. yaş akıtma gözümden öñdin ey şem'
dilersen süzuñ ola halka rüşen

19b

3. temāşā kıлмаğa hüsñüñ kemālin
felekden mihr ile māh açdı revzen
4. kaçan kim tır-i gamzeñ cāna geçdi
sevinup cān didi ah uşda mesken
5. didüm kim aldı göñlin çākerīnin
gülerek didi dil-ber bilmezem ben

Gazel 90 (Mefā'ülün Mefā'ülün Fe'ülün)

1. saña cān vireyin ey şāh dilden
kuluñ yād eyle gāh dilden
2. saçuñ zinciri cān u dil çeküben
cigerden tir-i gamzeñ āh dilden
3. göñül derdine bulsa kimse çāre
gile itmez-idi her şāh dilden
4. gözinden her kişi eyler şikāyat
gözünden itmezem ben ah dilden
5. okıyan çākerī şī'rin didi kim
neler geçdi ġarību'llāh dilden

Gazel 91 (Mef'ülü Mefā'ülü Mefā'ülü Fā'ülün)

1. cān sem 'ine her dem gelür āvāz semādan
nemīd gerekmez kul olan 'afv-ı hudādan
2. ey ol ki bugün 'işreti ferdāya salarsın
aldun mı hañ-ı mühleti dīvān-ı kazādan
3. es büñ sanemā bād-ı sen gül-i tersin
ey dost 'areb mi gül-i ter düşse şabādan
4. 'uşşāka cefā kılmayam ayruğ didi dil-ber
ey vāy ki uşanmaz dahi dil-dār cefādan

5. ey çākerī ſi'rin okıyan ehl-i muhabbet
billāh unutmañ anı siz hayr-ı du 'ādan

Gazel 92 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. geydi gülşede gonca hil'at-i ner
sūfi kıl köhneñi sarāba girev
2. dās-ı nev gösterür bır ayda kamer
biçmeden 'ömr ekinini meye ev
3. bāde-i köhneyi koma elden
çarh oldukça hum kadeh meh-i nev

20a

4. sākiyā çok şarābı şun ki virür
genc-i qarün u mülk-i keynusrev
5. gerd-i ğamdan halāş olam dirseñ
çākerī gibi sen dañi mey sev

Gazel 93 (Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün)

1. şāh-ı gül devri duru sākī ur cām-ı cem'e
'āşık-ı sākī perestem bu benüm rām neme
2. şubh-demmuğ-ı seher'serve çıkup şöyle didi
gül gibi güldi çemende el uran cām-ı ceme
3. lenleri ağzuma sögdükçe şanur hasta göñül
k'āb-ı cān -bağş döker olmey-i gül-fām feme
4. gözleri cānum alurken yine men' itdi nigār
baña rahm eylemedi girdi saçı dām-ı deme
5. sifle-perver felege ben nice kec-rev dimeyem
hā döner çākeriye deyn virür kām keme

Gazel 94 (Fe'ilatün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. gam-ı dünya niçün ola dilde
çünki kalmaz kişi bu menzilde
2. 'aşık öldürdügin dimeñ baña kim
karķaram kalmaya gāmı dilde

3. merdūm-i dide igzinūr bi hevāb
perī dutardur uyumaz degūl de
4. hey ne çok bařlu hindīdur zūlfūn
kim hezārān dil asdı bır kılda
5. āferin çākeri kemālūne kim
sōylenūr dāyimā sōzūn dilde

Gzael 95 (Mef'ūlü Fā'ilātū Mefā'ilū Fā'ilūn)

1. firdevse benzedi yine 'ālem bahār ile
řād ol gönül ki def' olur ğam bahār ile
2. gönlüm hayāl-i yār ile řād olmasun mı kim
yamdan halās olur dil-i ādem bāhār ile
3. sākī bahār mevsimidūr cām-ı cem getir
bir dem gele ki almaya 'ālem bahār ile
4. kaçmazdı tağa şimdi dahi şark leşkeri
sahrāda ceng kılmasa bir dem bahār ile

20b

5. tağı hisār idindir zirh geydi ebrden
ķasdı ölince ceng ide muhkem bahārila
6. yaraşmaz iki nesne iki nesneyle hiç
būlbūl ķafesde zāğ ile tevbem bahār-ile
7. gül mevsiminde çākerī terk itme bādeyi
k' olmaz müdām yiryüzi hurrem bahār ile

Gazel 96 (Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilātūn Fe'ilūn)

1. dil-ü cāndan dil ü cān teřnedūr ey cān lebüne
nitekim āb-ı mu'allak dinilūr ğabğabuņa
2. sensin ol gevher-i pākīze ki ey kān-sıfāt
reşk ider sīb-i cinān sīmberīn ğağabuņa
3. māh pervīni felekde utar ey yüzi ğüneş
bař üstine řebīh olduğıçün kebkebūne
4. aydan aydın var-iken řāhumuzıñ mihr-i ruhu
ne hokum var senūn ey çarh-ı felek kevkebūne

5. dāmen-i dil-beri vü cām-ı şarābı koma kim
diyeler çākerī ahsente senüñ mezhebünje

Gazel 97 (Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün)

1. yine kâsd itdi gözüm yaşını kân eylemege
yine başladı gönül ah u figān eylemege
2. dil-i bi-çārem gör kim nice kân itdi gider
dil-iberün yolına rühınırevān eylemege
3. dilde olan zülf ü ruhuñ 'aşkı yaşını gözümün
gice gündüz dürişür halka 'ayan eylemege
4. ol kemn-ı ebrûyı gör kim yine müjgani aüm
gezleyüp gözledi cnumı nişān eylemege
5. çākerī yazarken deftere zülfün sıfatın
başladı hün-ı siyeh hāme nişān eylemege

Gazel 98 (Mefā'ilün Mefā'ilün Fe'ülün)

1. ta'ālā'llāh zihī şāhı yegane
zihī hüsn ü cemāl-i cāvidane
2. gözüm her naqş kim görür cihanda
murādum sensing ayruğı bahāne

21a

Gazel 99 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. māl ü mülkün çünki yokdur haq katında ragbeti
māl ü mülke virse dil o şād handān
2. ravz'a-i dārül-bakādur çünki 'āşık meskeni
bir gün dışar harābī cism-i vīrān gam yime
3. gerçi cürmün çākerī çokdur günāhuñ bī-şümār
rahmet-i rahmāna yokdur hadd ü peyān gām yime

Gazel 100 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. cennete döndi cihān gülzārla
bāde içmek vaqtidür dildārla
2. san 'alīdür gonca kim gül dirmege
girdi gülzāra kıızıl destārla
3. cām-ı cem sun sākiyā kes cem sözün
noldı 'ālem kim bilür güftarla
4. meyli çünkim dil-berüñ agyāradur
aslı yoğ ceng itmegün agyārala
5. ğamdan özge hemdemüñ yođ çākerī
hüb olur sohbet қadīmī yārla

Gazel 101 (Mef'ülü Fā'ilātü Mef'ülü Fā'ilün)

1. seyr eyler ol nigār yine her levendle
bir dem musāhib oldı ben müstemendle
2. yüz virdi ğayra hāl-i siyāhi gibi dirig
islāh olunmadı nidelum nush u pendle
3. her gonca çāk ider gül -i ter gibi yaқasın
dil-ber gelürse güşene serv-i bülendle
4. mülk-i cihānı tutdı süleymān nıgınla
ol yār tıdı 'ālemi müşkin kemendle
5. ol yāra çākerī ne gönül vir ne gör yüzün
her lahzacı vara baş koşa ol bir lenedle

Gazel 102 (Fe'ilātün Fe'ilātün F'ilātün Fe'ilün)

1. bir güzel serv-i revān sevdi gönül adı memi'
ebinüñ yādına nüş eyleyelüm cām-ı cem'i
2. şçyle naққāş-ı ezel yazdı güzel naқşunı kim
hacletinden utanur çıkmağa deyrüñ sanemi

3. sākīyā bahr-i ğamı geçmege çün cām gerek
kerem it sūr geçelūm zevrağ ile bahr-i ğamı

21b

4. ey gönül çünki sanem hüsni gibi 'ömr geçer
bize cem cāmı gerek neyleyelūm mülk-i cem'
5. düşde ta'līm üilur çākerī hafız saña çün
ne acep şī'r ile bassañ şu 'arā-yı 'acem

Gazel 103 (Mef'ülü Mefā' ilü Mefā'ilü Fe'ülün)

1. şeb-reng saçuğ gönlümü sevdāya düşürdi
rahm eyle elüm tüt ki beni pāya düşürdi
2. 'aynumda boyuğ 'aksini kim görse sanur kim
bir serv-i sehī sāyeyi deryāya düşürdi
3. şīrīn ile telh oldı cihan 'ayşı anuğ-çün
gönlüm beni yār u mey ü sahbāyā düşürdi
4. re'y itdi gönül rā kaşı mihrābına tapmak
minnet hağ'adur kim beni bu rāya düşürdi
5. zülfünle gözün çākerī gördükde didi kim
bunlar beni sevdā ile ğavġāya düşürdi

Gazel 104 (Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilātün Fe'ilün)

1. sākī mey sun ki geçer 'ömr gül eyyāmı dahi
mest olup unudalium fikr-i ser-encāmı dahi
2. ğam eger bize hücüm eyler ise ceng idelüm
sākī hāzırlanalum sun bir iki cāmı dahi
3. öpmese şeyh dirilen elini 'āşık olan
leb-i sāğar öperler la'l-i dil-ārāmı dahi
4. gönlümü benden alan āl ile mestānje gözi
korkaram bir gün alur sabrı vü ārāmı dahi
5. ākerī varsa 'acem mülkine iş bu ğazelūğ
afeīn avcağ olur şī'r diye cāmı dahi

Gazel 105 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. kadr-i hüsnün dide bilür ey perī
bes nazar ehli bilür her her cevheri
2. düşeli la'lün hayāli dideme
hun-ıdilden tıldı çeşmüm sāğarı
3. seyl-i eşküm göñlüñe kār itmedi
seyl gerçi kim yuvalar taşları
4. esunar la'line zülfi divdür
kim süleymāndan çeker ergüşterī

22a

5. şāh lutfından ne eksilür dise
yañılıp bir gün ki neyer çākerī

Gazel 106 (Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilātün Fā'ilün)

1. kāmēt-i yārı koyup tūbā diler gör zāhidi
toğru yoldan ıradı olegri fikr fāsidi
2. küfr-i zülfin 'arz iderse ol büt-i tersā-beçe
ehl-i zünnar ü çelipa ide biñ biñ sācidi
3. zāhid-i 'āmīyi ko takvā vü zühd itsün taleb
rind-i hās ol sen müdām iste şarāb ü şāhidi
4. da'vī-i 'ayş itsün ol kimse ki meclisde müdām
çeng ü ney gibi ola yanında her dem şāhidi
5. çākerī lāf-ı ibādet urma kim çeşm-i şanem
bir nazarda yoldan ilter sad hezārān zāhidi

Gazel 107 (Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün Fe'ülün)

1. getür sākī ol şeb-çerāğ-ı muğānı
bugün bulmuş iken ecelden emānı

2. lebi yādına dide her dem ider nūş
zücāc-ı kadehden mey-i ergāvānı
3. gönül gam yime vü mey-i saf nūş it
ki oldur çü ser-māye-i şādmānī
4. tabībā devā itme dağ ile baņa
ki sad dağ vardur ciğerde nihānī
5. neden sayīmem dir ‘acep çākerī yār
ki pürdür lebi şekerinden dehānı

Gazel 108 (Mefā’ilün Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün)

1. ruhında her kişi kim görse zülf-i dildārı
bu genci dir nice hıfz eylemiş gör ol mārı
2. yüzinde bulbul-i dil ‘aks-i sünbülünü görüp
fiğān iderse nola tıtdı zāğ gülzārı
3. iki gözi dil ü cānda ne buldısa aldı
kişi ki mest ile hem dem ola gider varı
4. kalem gibi beni halkıñ söziyle sürme müdām
terahhum eyle kan ağlatma ben dil-efgarı
5. iki cihānı virür çākerī izüñ tozına
metā’ı eksüğe ister belī harīdārı

22b

Gazel 109 (Mef’ülü Mefā’ilü Mefā’ilü Fe’ülün)

1. hoş yār-ı vefā-dar idi ‘ömr olsa bakāsı
eyvah ki sanem hüsni gibi dār-ı fenāsı
2. ‘ömrüñ evi bünyādına zinhār tayanma
kimsüst durar ‘ömr evinüñ rem ü esāsı
3. bülbül gül-i ter karşıasına çağırıp eydür
ey vāh ki mevt üzre duru ‘ömr bināsı

4. ey nice selātīn-i cihān üstine subhuḡ
dökildi gözi nūrı vü çāk oldu yaḡası
5. şehnāz-ı felek başumuz üzre ki urur çarh
kapsa ne ‘cep kim dahi yok ḡayr ḡidāsı
6. unca dahi sulṭān u gedā üstine gerdün
dev ride ki olmaya anuḡ hadd ü kıyāsı
7. ‘ālem nice kez ādem ile ṭoldı boşaldı
derdā ki bize dahi irür mevt belāsı
8. dünyāya nebī cīfe didi şeyhī neden dir
hoş menzil idi dehr degülmişse fenāsı
9. menzüm degülmişse cihān ben de dir i düm
hoş mesken idi mülk-i cihān olsa beḡāsı
10. rāhat ne olsun kişi bu durur cihānda
ki sem’ine her dem doḡınur mevt sadāsı
11. zāhid gibi gel çākerī gerçek ‘amel eyle
çünkim ‘amel-i sālīh imiş yār rızāsı

Gazel 110 (Fe’ilātün Mefā’ilün Fe’ilün)

1. yārdan beni garh ayurdu
veh ki zulmini aşurdu
2. yüz virüp ḡayra zülfi gibi dirḡ
beni odalara yaḡdı yandurdu
3. geçdi dilden karar ḡalmadı vāy
ḡamzesi tiri ḡanuma girdi
4. her ki mihrāb ḡaşların gördi
‘accilu bi’s-salāt çağurdu
5. yaraşur şi’r-i çākerī ki sehā
şu’arānuḡ müdām ola virdi

Gazel 111 (Mef’ülü Mefā’ilün Fe’ülün)

1. ey yüzi behişt-i ’and verdi
‘ışḡuḡ beni gey harāba virdi

23a

2. vey sim-beden siyāh-gīsū
kaħruñla qara saçum aġardı
3. başumda saçum aġarduġınca
ey vāy göñül dahi qarardı
4. ey nice siyāhı kıldı kâfūr
devrān-ı sipihr-i lâciverdī
5. hammāl-ı zamāne ‘ömr rahtın
ġāfil ne yatarsın uş görüdi
6. şāh-ı gül egildi bād elinden
nergis yere çaldı tâc-ı zerdi
7. dirler nola çākerī dilünđe
ne olsa gerek niġār derdi

Gazel 112 (Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün)

1. ey boyı tûbâ yüzi mâh ‘alī
vey güzeller içinde şāh ‘alī
2. gel senünle bu gice cām içelüm
tâ belürince subhāh ‘alī
3. seni sevmek günāhdur dirsen
çok durur bende ol günāh ‘alī
4. öliceğ kabrüm eger gelesin
diye kabrüm türābı āh ‘alī
5. çākerī saña ‘aşık olduġına
āh u vāhum yiter güvān ‘ali

Gazel 113 (Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilün)

1. mâh-ı tâbānı yüzi şekkeri ġüftârı sıdı
lebleri la’li saçı nāfe-i tâtârı sıdı
2. sevinür cān başuma tîġ uraldan nitekim
kays şād oldu kaçan cāmını dildār sıdı

3. beni öldürmege ikrar ile şād itmiş iken
döndi inkār ile ğamgīn idüp ikrārı sıdı
4. sinsa her cāyī güzelden dil-i ‘uşşāk ne tāj
‘andelībūñ dilini şāhid-i bāzārı sıdı
5. zülfini sır gibi sır çākerī gönlini nigār
āh kim dil-berümüz hoḳḳa-i esrārı sıdı

23b

Gazel 114(Mefā’ılün Mefā’ılün Fe’ülün)

1. bahār eyyāmıdur sun sākıyā mey
ki dilden mey kıılır ğam nāmesin tayy
2. mağunuñ zıkrı hayr olsun ki zīrā
dimiş ğam zehrine tiryākdür mey
3. yakasın çāk idüp gül bülbül eydür
kanı destān ile keyhusrev ü key
4. şeh-i gül-rudur sākī getir cām
hücüm itmezdin evvel behmen ü dey
5. görüp bülbül gülün ğeldügin eydür
ne mey nüş idecek vaḳt oldı mı hey
6. lebün ḳandinden ayru düşdi beñzer
k’oḳur hālāt-i ‘ışkı āh ile ney
7. du’ā kııl çākerī şeh bāyezīde
sahāvetde ki oldur hatem-i tayy

Gazel 115 (Mef’ülü Fā’ilätü Medā’ilü Fā’ilün)

1. göñlüm çekerse ‘ışḳ meyinden melāmeti
ne ğam ki cennet ehlinüñ oldur ‘alāmeti
2. ğamdan halās olam dırsen bāde nüş kııl
künc-i sa’ādet istersen kııl ḳañā’atı
3. ey hür her ki yasdana küynuñ türābını
gözine düşde görine firdevs cenneti
4. cüdın ziyāde istersen şükr kııl müdām
kim haḳ bilür ziyāde kıılır şükr-i ni’meti

5. sākī piyāle sar kafenine ki çākerī
mahşer güninde tuymaya hevl-i kıyāmeti

Gazel 116 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. ne gökçekdür güzel ruhsārı oh hey
ne şırındür şeker güftārı oh hey
2. raķī bünşüz seni kim görse eydür
ne hūb olur gül-i bī-hārī oh hey
3. ne tūbā boyuñ ey mūntehā yār
ne hurremdür yüzüñ gülzārı oh hey
4. düşümde şöyle didi şeyh san'ān
ne hoşdur şol sanem ruhsārı oh hey
5. yer ü gök ehlinüñ virdi budur kim
ne cāndur çākerī dildārı oh hey

24a

Gazel 117 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. cigerden inleyüp dir'üd ile nāy
cihān bizden tehī kılsa gerk vay
2. hudāvendā ecel gelmezdin öñdin
bu ğaflet mestliginden sen bizi ay
3. dilā kūyın temennā kılduğuy çün
saña firdevs olsun mesken ü cāy
4. yine bir meh-liķā sevdi gönül kim
güneş gibi yüzidür 'ālem ārāy
5. lebinden çākerī bir būse ister
eger hāsıl ola ne hoş durur hāy
6. dile düşdüm dilümden āh u feryād
dile uyup ne dirdüm vā meni vāy

Gazel 118 (Fe'ilätün Mefa'ilün fe'ilün)

1. ey saçı kara bahtumuñ sebebi
zılfi evvân-ı 'ömrümün tınabı
2. şâm-ı zülfün hayâliyle sabâ
çın seherden turur görür 'arabı
3. zülf göñlüm çeker göñül derdin
her kişi çekdügin bilür çelebî
4. kana döndi yaşum açar turmaz
geleli gözüme hayâl-i lebi
5. lebi yâdına çâkerî her dem
nüş-i cân olsun iç mey-i 'inebi
6. cürm için havf itme kim didi haķ
sebaķat rahmeti 'alâ ğazabî

Gzael 119 (Fâ'ilätün Fâ'ilätün Fâ'ilün)

1. kankı 'âşık kim seve dil-beri
râhatâ git mihnete dir geş beri
2. hâki pâyun bulsam ey ey cân gözlerem
müflis olan bulsa gözler gevheri
3. bir peri sevdük beşer süretlü kim
reşk ider la'line cennet kevser'i
4. meyden özge yoķ durur def-i melâl
lâle gibi ķoma elden sâğarı

24b

5. kanlu yaşumı yol üzre görse dir
iş bu yoldan geçdi beñzer çâkerî

Gazel 120 (Mefā'ılün Mefā'ılün Fe'ülün)

1. ahundan lāle itdi zemīni
ele al sen de sākī cām-ı in'i
2. baāsuz olduğın bildi mi lāle
ki yakmıř ateř-i fūrat iini
3. řarāb ol dem olur ey sūfī sāfī
ki şişeyle ıara erba'īni
4. hudā ol hıradan biç kerre bīzār
ki bütüden tölmiş ola āsitīni
5. mürüvvet geri nām-ı bī-niřāndur
niyāza başla görseğ nāzenīni
6. iřildelden lebüđ vafını zenbūr
dehānından birağur engübīni
7. kime dil virdi miskīn ākerī kim
uyutmaz hakı feryād u enīni

Gazel 121 (Fā'ilatün Fā'ilatün Fā'ilün)

1. ay u günden rüşen iken gün yüzi
ankı gözsüzdür diyen şağ yılduzu
2. řāhumuđ yüzine zāhid bama kim
zühdüği yağmā ılır řehlā gözi
3. göre nergis dide-i insān gibi
gözine girse ayağınuğ tozı
4. ben nice vaf eyleyem şol yārı kim
cān-ı řīrinden dahi yegedür özi
5. ağzı vafın ākerī uzatma kim
'akıl olan muhtasar ılır sözi

Gazel 122 (Fe'ilātün Mefā'ilün Fe'ilün)

1. sākīyā sūđar-ı řarāb anı
vaqt-i subh oldu āfitāb anı

2. ğam ğamāmı cihān yüzün tutdı
mihr-ruhvāruma niķab ķanı
3. vā'izüñ pendı derd-i ser virdi
şīşe-i bādeden gül-āb ķanı

BÖLÜM 4: SÖZLÜK

acı- : Başkaları için üzülmek.

-yup (8a-G22-B2)

ağ akçe kara gün içindir (16a-G70-B2) : Sıkıntılı günler için önceden birikim yapmayı öğütleyen bir atasözüdür.

ağar- : Beyazlaşmak.

-dı (23a-G11-B2)

ağla- : Ağlamak, göz yaşı dökmek.

-sam (6b-G11-B2)

ağmak : Aklını gereği gibi kullanmayan, bön, budala, aptal.

ağmak olur(16b-G72-B4)

aldan- : Kandırmak, oyun etmek.

-ma (7a- G16-B5)

añ- : Hatırlamak, söz konusu olmak.

-ılan (11a-G40-B2)

aññi (9b-G30-B5) : Yarar, çıkar kazanç, kâr.

aşurma (10a-G35-B3) : Aşırtma

ayruğ (19b-G91-B4) : Başka, diğer, gayri.

ayağun öp- :Yalvarmak

-meğe (16a-G71-B3)

bellü : Belli, açık, aşikâr

+dür (18b-G85-B3)

belür- : Meydana çıkmak, belli olmak.

-süz (16a-G69-B1)

benzet- : Bir şeyde başka bir şeye benzeyen yönler bulma.

-düm (17a-G77-B1)

bırak- :Atmak, koymak.

-ur (3b-K2-B23)

biç- :Kökünden kesmek, biçmek

-meden (19b-G92-B1)

biñ (5a-G3-B2): dokuz yüz doksan dokuzdan sonra gelen sayı, bin.

bük- : Hareket etmek.

-er (11b-G44-B9)

cān vir- : Ölmek.

-ür (9b-G32-B3)

çiğeri yan- : Çok acı ve sıkıntı çekmek, büyük bir acıya uğramak.

yanmış çiğeri (11b-G43-B5)

çağır- :Bağırarak, haykırmak.

-ıp (14a-G59-B3)

çek- : Yükseltmek.

-mek (16a-G70-B4)

çevre : Etraf, muhit.

+sinde (13b-G56-B4)

deg- : Ulaşmak, erişmek, dokunmak, isabet etmek.

-mez (4b-M3-B20)

depre- :Hareket etmek, harekete gelmek, kımıldanmak.

-di (4b-M3-B24)

dermān bul- : Derde çare bulmak.

-ursın (19a-G87-B3)

derün : Yüzeyde olmayan, derin.

+nüñ (3a-M2-B11)

dil : (far.) Gönül, yürek

+e (3a-K2-B6)

dilinin ucuyla :İçten, yürekten olmayarak, laf olsun diye .

dil ucundan (14a-G57-B5)

diril- : Yaşmak, ömür sürmek.

-ürsin (9a-G29-B3)

dirlik :Yaşayış, hayat,sağlık, geçim.

dök- : Sarfetmek, harcamak.

-meyen (16b-G74-B2)

döy- : Dayanmak, tahammül etmek.

-mez (11b-G44-B1)

du'a kıl- : Du'ada, yakarıştta bulunma.

-ur (9b-G32-B3)

dürüş- : Gayret etmek.

-ürsin (3a-M2-B10)

ekin : Buğday.

+ini (19b-G92-B2)

eksil- : Tam olmamak, noksan olmak.

-ür (22a-G105-B5)

el : Yabancı, yakınlarının dışında kalan kimse.

ele gir- : Yabancı kimselerin arsına katılma.

-se (3b-K2-B9)

el āun- : El uzatmak.

-an (8a-G22-B1)

ele al- (13b-G55-B3): Bir konu üzerinde değerlendirme yapmak.

elini öp- (15b-G66-B4) Tabi olmak, önder tayin etmek.

em : İlaç, deva, çare.

-dür (6a-G9-B5)

eydür- :Meylettirmek,çevirmek, döndürmek.

-di (13b-G55-B4)

eyü (4b-M3-B24) : İyi.

geç- : Bitmek, son bulmak.

-er (13b-G55-B1)

gel- : Ortaya çıkmak, doğmak.

-di (3a-K2-B6)

getür- Nakletmek, hikâye etmek, rivayet etmek.

-ga (4a-M3-B8)

gey- : Giyinmek.

-di (19b-G92-B1)

gizlü : Gizli.

+sin (2b-M2-B2)

gök : İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği boşluk, uzay, sema feza.

+den (3b-K2-B13)

gözle- : Gözetmek, bakmak, teccüss etmek.

-düm (14b-G62-B3)

güç :Kuvvet.

+üm (6b-G13-B2)

gül yüzli (15b-G68-B1) : Güle benzeyen, güzel yüz.

gün (3b-K2-B13): Gündüz

güneş (3b-K2-B13): Dünyaya ısı ve ışık veren büyük gök cismi.

gönül vir- Aşık olmak.

-me (7a-G16-B4)

hālās (Ar.) (15b-G67-B3) : Bir yerden, bir şeyden kurtulma ; kurtuluş.

ırak (19a-G86-B4) : Uzak.

iñle- : Sızlanmak.

--yüp (24a-G117-B1)

iriş- :Ulaşmak.

-en (12b-G50-B2)

işik :Eşik.

+üñe (10a-G35-B2)

iz : Bir şetin geçtiği yerde bıraktığı belirti, nişan.

izün tozını (9b-G32-B1)

kal- : Olduğu gibi durmak.

-updurur (9a-G27-B1)

ķamu (6a-G9-B3): Bütün, hep, her.

ķan eyle- :Başkasının kanını dökmek, cinayet işlemek.

-meğe (20b-G97-B1)

ķanķı (18a-G82-B3): Hangi

ķapu ķapu (17a-G77-B3) :Kapı kapı gezmek, çok doaşmak.

ķâr eyle- :Yararı olmak.

-mez (12b-G49-B1)

ķes- : Ayırmak, uzaklaştırmak, koparmak.

ķesük başdan (17b-G79-B5)

ķızar- : Utanç, kızgınlık vb. durumlarda yüz renginin kırmızıya dönmesi.

-dıysa (18a-G81-B4)

ko- :Birakmak, terk etmek.

-ma (19b-G92-B3)

kork- :Ürkmek, dehşete kapılmak.

-aram (8a-G22-B2)

kulak tut- (4a-M3-B1): Kulak vermek, dikkatle dinlemek.

kurtar- :Bir canlıyı felaketen, tehlikeden veya zor durumdan uzaklaştırmak.

-ur (7a-G15-B3)

kutlu gün (18b-G85-B1): Uğurlu gün.

muraduğ bul- : İsteğine kavuşmak.

-duğ (18b-G86-B1)

ok :Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.

+uğ (3b-K2-B19)

oku- : Yazıya geçirilmiş bir metne bakarak çözümleyip, anlamak.

-rdı (3a-K2B4)

oyna- (15b-G63-B3) : Harcamak.

öğ (7b-G17-B4) : Önce, mukaddem, evvel.

öykünme : Taklit.

+ye (10a-G35-B4)

savaş :Harp.

+dan (18a-G81-B1)

sevdāya düş- :Aşık olmak.

-ürdi (21b-G103-B1)

sınur (2b-M2-B4) :sınır, hudut.

söyle- : Konuşmak.

-gil (2b-M2-B1)

söz açıl- : Bahsedilmek

-ur (10a-G33-B1)

ñan- : Zannetmek, sanmak.

-urlar (3b-K2-B20)

taà :Dağ.

+larda (11b-G43-B1)

şabak :Sıcaktan ya da taşlık yerde yürümekten hayvanın ayağında olan yara.
gül şabak (3b-K2-B15)

şaleb kıl- :İstekta bulunmak.
-mazsın (19a-G87-B3)

şayan- : kötü duruma katlanmak, tahammül etmek.
-ma (22b-G109-B2)

şoğru (16b-G72-B4): doğru, yanlış olmayan.

şolaş- :İlişmek, sataşmak.
-dua (6b-G11-B5)

şuy- : Duymak.
-maya (23b-G117-B5)

uğrıla- : Hırsız gibi gizlice, sessizce hareket etmek.
-yın (17a-G75-B2)

um- :Beklemek, temenni etmek.
-sa (9b-G30-B4)

usan- :Usanç, bıkkınlık gelmesi.
-maz (19b-G91-B4)

uyhu (13b-G56-B5): Uyku

var- : İstenilen yere ulaşmak.
-alum (17a-G76-B2)

vāz gel- : Vazgeçmek, feragat etmek.
-di (10a-G32-B5)

vir- : Göndermek.
-megil (16a-G69-B1)

yağma kıl- : Yağma etmek üzere saldırmak.
-ur (24b-G121-B2)

yalış yüzlü (10b- G38-B1): Tüysüz, parlak yüzlü.

yaraş- : Yakışmak, uygun gelmek, layık olmak.
-maz (4a-M3-B9)

yaş :Doğuştan itibaren geçen yıl birimi.
+şla (11a-G39-B5)

yaş akıtma (19b-G91-B2) : Ağlamak.

yiryüzi (9a-G29-B3) : üzerinde yaşadığımız toprak ve dnizler.

yoldaş : Yol arkadaşı.

+um (10b-G36-B4)

yüz çevir- : Gösterdiği ilgiyi kesmek.

çevirme yüzüni (11b-G43-B1)

yüz döndür- :İlişkiyi kesmek.

-ürsen (18a-G81-B5)

yüzi suyu : Şerefi, namusu, hayâsı, hicap hissi.

-yla (9b-G29-B5)

SONUÇ

Bu çalışmada yapılan incelemelerde ortaya çıkan sonuçları şöyle sıralayabiliriz.

Dîvân-ı Çâkerî 15. yüzyıla ait Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösteren bir metindir.

1.Nazım Şekli:

Dîvân-ı Çâkerî’de gazel, kaside ve mesnevi olmak üzere üç nazım şekli görülmektedir. Sonuç olarak dîvânda müretteb bir dîvânda olması gereken tüm nazım biçimlerini içermemektedir. Dîvân-ı Çâkerî iki kaside, üç mesnevi ve yüz yirmi iki gazelden oluşmaktadır. Eser edebi bir gaye ile yazılmıştır. Dîvânda az sayıda vezin aksaklığı görülmüştür. Metnin genelinde veznin iyi bir şekilde uygulandığını söyleyebiliriz. Eserde on sekiz vezin bulunmuştur. En çok kullanılan vezin yirmi iki şiirde uygulanan “MefÀ’îlün MefÀ’îlün Fe’ylün”dür.

2.İmla Özellikleri:

İncelenen eserin edebi bir değer taşıması itibariyle imlada yazarın kişisel tercihlerinden çok dönemin yaygın olan imlası göze çarpmaktadır. Metnin harekesiz oluşu ünlülerin yazılışı kelimenin doğru okunabilmesi açısından önem taşımaktadır.

Metinde “a,e” ünlülerin آ,ه ve harekesiz olarak, “ı, i” ünlüleri ای,ی ve harekesiz olarak temsil edilmiştir. “o, ö, u, ü” ünlülerin yazımında او,و ve harekesiz kullanım vardır. En yaygın kullanım ise او’lu şekildir. Bu sesleri ا ile temsil edilenlerinin bulunması pratikleşme eğilimi olarak değerlendirmek mümkündür.

genelinde ünlü kullanımlarının istikrarlı bir şekilde sürdüğünü söyleyebiliriz.

“g” ünsüzü #k>#g ötümlüleşmesi sebebiyle bu ses genel itibariyle “ک” imlasıyla temsil edilmiştir.

“p” ünsüzü پ, ب şeklinde temsil edilmiştir. “-up” eki de üç şekilde karşılanmaktadır. Bunlar: پ, ب, و,ب,ب’dir.

“ç” ünsüzü ج, چ ile karşılanmaktadır. Ancak “aç-“sözcüğü hem چ’li hem de ج’li şekilde

“t” ünsüzü ط ve ت ile; “s” ünsüzü ص ve س ile gösterilmiştir.

3.Ses Bilgisi :

Ses bilgisi bölümünde düzenli bir ses uyumundan söz edilemez. Damak uyumu bazı ekleşmelerin sonucunda bozulmakla birlikte tamdır.

Dudak uyumu yoktur. Bu uyumu bozan en önemli sebep Eski Anadolu Türkçesi’nin özelliği olan yuvarlaklaşma ve bazı durumlarda daha çok eklerin etkisiyle meydana gelen düzleşme hadiseleri bu uyumu bozmaktadır. Çâkerî dîvânında da durum bu şekildedir.

Dîvân-ı Çâkerî’de görülen en önemli ses olayları ötümlüleşme(ti->di-,tüş->düş-,kipi>gibi vb.), sızıcılaşma(bir->vir-, bar>var vb.) ve erime(ayruà>ayru,ulluà>>ulu vb.)dir. Bu ses olaylarının örnekleri “Ses Olayları” bölümünde verilmiştir.

Dîvân-ı Çâkerî’de e-i tercihi hususunda kesin bir kural söz konusu değildir. Bununla birlikte dîvânda “i” tercihinin yaygın olduğu görülmektedir.

4.Sözlük :

Sözlük bölümünde dîvândaki dikkate değer kelimeler belirlenip kelimeler mtinde geçtiği yere göre anlam verilmeye çalışılmıştır.

Dîvân-ı Çâkerî daha kapsamlı bir çalışma yapmaya değer bir eserdir. Bu incelemeyle Türk dil varlığına katkıda bulunmaya çalıştım. Bu amaca yönelik küçük bir adım atabilmişsem bu durum beni mutlu edecektir.

KAYNAKÇA

AKSAN, Doğan (2000),*Her Yöniyle Dil* T.D.K. YAY.:439 Ankara

ARAT, Reşit Rahmeti (1987), *Türkçede eli Meselesi*, Makaleler, TKAE Yay.65,
Hazırlayan, O.F.Sertkaya, Ank

AYNUR, Hatice (1999),15.yy. Şairi Çâkerî ve Dîvânı, İstanbul

CEBECİ, Suat(1997), *Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri*, Alfa Yay. İstanbul

DEVELLİOğLU, Ferit(2000), *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın
Kitapevi Ankara

ERCİLASUN, Ahmet B.(2004) *Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yay. Ankara

GÜLENSOY, Tuncer(2000) ,*Türkçe El Kitabı*, Akçağ Yayınları, Ankara

GÜLSEVİN, Gürer(1990), *Eski Anadolu Türkçesinde 3. Kişi İyelik Ekinin Özel
Kullanılışı*, T.D Sayı 466 T.D.K Ankara s.187-190

----- (1992),*Eski Anadolu Türkçesinde Birleştirilmiş Özel Şekiller*,
Türk Dili T.D.K.Ankara s. 256-261

GÜLSEVİN, Gürer - BOZ, Erdoğan(2004), *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi
Kitapevi, Ankara

GÖÇER, Mehmet(2001), *Unsandığı*, Elbistan Yayınları, Kahraman Maraş

İPEKTEN, Haluk(1997), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Dergah
Yay. İstanbul

KORKMAZ, Zeynep(2005), *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, Ankara

KAYMAZ, Zeki(1999), *Eski Anadolu Türkçesinde Sayı Adları ve Kullanışı*,
T.D.A.Y. Belleten s. 9 -17

MENGİ, Mine(2000), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara

PALA, İskender(2000), *Ansiklopedik Dîvân Şiiri Sözlüğü*, Ötüken Yay.,İstanbul

ŞÜKÜN, Ziya(1996), *Fehreng-i Ziya, Farsça – Türkçe Sözlük*, M.E.B.Yayınları,
İstanbul

TEKİN, Talat(2003), *Orhon Türkçesi Grameri*, Sanat Kitapevi, İstanbul

------(2003), *Orhon Yazıtları*, Yıldız Dil ve Edebiyat I, İstanbul

TİMURTAŞ, Faruk(1971), *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi Yay:2/57 İstanbul

TOPÇU, Çiğdem(2006), *Divan-ı Lügatit-Türk ve Anadolu Ağzlarında Ortaklaşan
Fiiller*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler en.Türk Dili ve Edebiyatı,
Yüksek Lisans Tezi, Sakarya

Türkçe Sözlük(2005), 10.Baskı Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara

TURAN, Zikri(1992), *Hacı Paşa (Celaleddin Hızır) Teshîl* (Metin- Dil
Özellikleri- Söz Dizini) İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk
Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktora Tezi, I-II. Cilt, Malatya

------(1993),*Teshîl'in İmla Tezahürleri Işığında Eski Anadolu
Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açıksöz Yay. Malatya

------(1996), Eski Anadolu Türkçesinde ol- Cevheri Fiili, TDAY Belleten, TDK. Ankara s.256-289

------(2006), *Artvin İli Yusufeli İlçesi Uşhum Köyü Ağzı*, TDK.Yayınları:862 Ankara

------(2003)Orta Türkçe Metinlerinde Kelime Başı Ünsüzlerinde Aşırı Patlayıcılığa Var Mıydı? İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi cilt:30 yıl:2001-2003 İstanbul

TUNA, Osman Nedim(1986), *Türk Dil Bilgisi, (Fonetik-Morfoloji)*, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, Ders Notları, Malatya

YAVUZ, Orhan(1991), *Türkçede "Kapalı e"*, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi, 6. sayı

Yeni Tarama Sözlüğü(1983) , TDK Yayınları 503, Ankara

Yıldız, Osman(2000), *Orta Türkçe Lehçelerinde Karşılaştırmalı İsim Çekim Ekleri ve Eski Anadolu Türkçesinin Yeri*, Dil Dergisi, Ankara Üniversitesi Yayınları, s. 87-90, Ankara

Handwritten Persian text in a rectangular frame, likely a table of contents or index. The text is arranged in columns and includes various entries with associated numbers or symbols. The script is in a historical style, possibly from the 16th or 17th century.

Handwritten Persian text in a rectangular frame, continuing the list or index from the top page. The text is arranged in columns and includes various entries with associated numbers or symbols. The script is in a historical style, possibly from the 16th or 17th century.

کجوه غلا شد طلب سعادت
 دلت از زرد زان کم شد حافظ
 چو دیده سرگردانی تو شد حافظ
 فاده کرد و در وقت تو را گشت
 ای خلیفه اگر شنید این سخن غمنا
 عیبیست بیاید شدت کجوه سعادت
 عیبیست بیاید شدت کجوه سعادت
 عیبیست بیاید شدت کجوه سعادت
 عیبیست بیاید شدت کجوه سعادت

این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم
--	--	--	--

چون از ازل خلق بودی و از اول
 در حق از ازل خلق بودی و از اول
 در حق از ازل خلق بودی و از اول
 در حق از ازل خلق بودی و از اول

این است که در هر دو عالم
 اقتضای عدل در هر دو عالم
 کجوه سعادت در هر دو عالم
 کجوه سعادت در هر دو عالم

این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم	این است که در هر دو عالم اقتضای عدل در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم کجوه سعادت در هر دو عالم
--	--	--	--

این است که در هر دو عالم
 اقتضای عدل در هر دو عالم
 کجوه سعادت در هر دو عالم
 کجوه سعادت در هر دو عالم

تو دعوتی به نام اوست و او فرست
خبر که از اوست و او فرست و او فرست
که تهنیتی است و او فرست و او فرست

تو دعوتی به نام اوست و او فرست
خبر که از اوست و او فرست و او فرست
که تهنیتی است و او فرست و او فرست

تو دعوتی به نام اوست و او فرست
خبر که از اوست و او فرست و او فرست
که تهنیتی است و او فرست و او فرست

تو دعوتی به نام اوست و او فرست
خبر که از اوست و او فرست و او فرست
که تهنیتی است و او فرست و او فرست

تو دعوتی به نام اوست و او فرست
خبر که از اوست و او فرست و او فرست
که تهنیتی است و او فرست و او فرست

دردی که در کتب است و در کتب است
که در کتب است و در کتب است و در کتب است

دردی که در کتب است و در کتب است
که در کتب است و در کتب است و در کتب است

دردی که در کتب است و در کتب است
که در کتب است و در کتب است و در کتب است

دردی که در کتب است و در کتب است
که در کتب است و در کتب است و در کتب است

دردی که در کتب است و در کتب است
که در کتب است و در کتب است و در کتب است

این کلمات را در هر روز بخواند
 و در هر وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد

کلمه اول	کلمه دوم	کلمه سوم	کلمه چهارم	کلمه پنجم	کلمه ششم	کلمه هفتم	کلمه هشتم	کلمه نهم	کلمه دهم
بسم الله الرحمن الرحيم	الحمد لله رب العالمين	والصلاة والسلام على سيدنا محمد	الذي بعث فينا نورا	من نور انوار الانبياء	والله اعلم بالصواب	فانزل من السماء	القرآن الكريم	ليبين لنا آياته	ويعلمنا الفرق

این کلمات را در هر روز بخواند
 و در هر وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد

این کلمات را در هر روز بخواند
 و در هر وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد

کلمه اول	کلمه دوم	کلمه سوم	کلمه چهارم	کلمه پنجم	کلمه ششم	کلمه هفتم	کلمه هشتم	کلمه نهم	کلمه دهم
بسم الله الرحمن الرحيم	الحمد لله رب العالمين	والصلاة والسلام على سيدنا محمد	الذي بعث فينا نورا	من نور انوار الانبياء	والله اعلم بالصواب	فانزل من السماء	القرآن الكريم	ليبين لنا آياته	ويعلمنا الفرق

این کلمات را در هر روز بخواند
 و در هر وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد
 یا در وقت که در غم باشد

مجلس علمای کرام
 در روز جمعه ۱۳۰۰
 در شهر کابل
 در حضور
 حضرت آقا...

مجلس علمای کرام در روز جمعه ۱۳۰۰ در شهر کابل در حضور حضرت آقا...	کسوس که در سینه از زردی است سر رمی و باها در وقت آن که کتاب خدای بود و در این کتاب سنگ که از این زردی است آن که انچه از او سکن چنان آن که سینه ای بود و در وقت آن که سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که	مجلس علمای کرام در روز جمعه ۱۳۰۰ در شهر کابل در حضور حضرت آقا...	در وقت آن که در سینه از زردی است سر رمی و باها در وقت آن که کتاب خدای بود و در این کتاب سنگ که از این زردی است آن که انچه از او سکن چنان آن که سینه ای بود و در وقت آن که سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که
--	---	--	--

مجلس علمای کرام
در روز جمعه ۱۳۰۰
در شهر کابل
در حضور
حضرت آقا...

مجلس علمای کرام
در روز جمعه ۱۳۰۰
در شهر کابل
در حضور
حضرت آقا...

مجلس علمای کرام در روز جمعه ۱۳۰۰ در شهر کابل در حضور حضرت آقا...	باز آنکه در سینه از زردی است سر رمی و باها در وقت آن که کتاب خدای بود و در این کتاب سنگ که از این زردی است آن که انچه از او سکن چنان آن که سینه ای بود و در وقت آن که سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که	مجلس علمای کرام در روز جمعه ۱۳۰۰ در شهر کابل در حضور حضرت آقا...	در وقت آن که در سینه از زردی است سر رمی و باها در وقت آن که کتاب خدای بود و در این کتاب سنگ که از این زردی است آن که انچه از او سکن چنان آن که سینه ای بود و در وقت آن که سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که بر سینه ای بود و در وقت آن که
--	--	--	--

مجلس علمای کرام
در روز جمعه ۱۳۰۰
در شهر کابل
در حضور
حضرت آقا...

Handwritten notes in the top right margin, including phrases like 'بیتاوانی که در این کتاب...' and 'بیتاوانی که در این کتاب...'

اولین فریاد بر طلب و ملکه
بیتاوانی که در این کتاب...

مکر او زو لیه نطق او قلم
مصحف کبیر بوی بیاه قلم

مکر او زو لیه نطق او قلم
مصحف کبیر بوی بیاه قلم

مکر او زو لیه نطق او قلم
مصحف کبیر بوی بیاه قلم

مکر او زو لیه نطق او قلم
مصحف کبیر بوی بیاه قلم

مکر او زو لیه نطق او قلم
مصحف کبیر بوی بیاه قلم

Handwritten notes in the bottom left margin, including phrases like 'بیتاوانی که در این کتاب...' and 'بیتاوانی که در این کتاب...'

Handwritten notes in the top right margin of the second page, including phrases like 'بیتاوانی که در این کتاب...' and 'بیتاوانی که در این کتاب...'

بیتاوانی که در این کتاب...

بیتاوانی که در این کتاب...

بیتاوانی که در این کتاب...

بیتاوانی که در این کتاب...

بیتاوانی که در این کتاب...

بیتاوانی که در این کتاب...

Handwritten notes in the bottom left margin of the second page, including phrases like 'بیتاوانی که در این کتاب...' and 'بیتاوانی که در این کتاب...'

مجموعه کتب نفیسه در کتابخانه
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

شماره کتاب	تاریخ کتبه	موضوع	محل کتبه
1	1300	تاریخ	تهران
2	1305	تاریخ	تهران
3	1310	تاریخ	تهران
4	1315	تاریخ	تهران
5	1320	تاریخ	تهران
6	1325	تاریخ	تهران
7	1330	تاریخ	تهران
8	1335	تاریخ	تهران
9	1340	تاریخ	تهران
10	1345	تاریخ	تهران
11	1350	تاریخ	تهران
12	1355	تاریخ	تهران
13	1360	تاریخ	تهران
14	1365	تاریخ	تهران
15	1370	تاریخ	تهران
16	1375	تاریخ	تهران
17	1380	تاریخ	تهران
18	1385	تاریخ	تهران
19	1390	تاریخ	تهران
20	1395	تاریخ	تهران

مجموعه کتب نفیسه در کتابخانه
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

مجموعه کتب نفیسه در کتابخانه
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

شماره کتاب	تاریخ کتبه	موضوع	محل کتبه
21	1400	تاریخ	تهران
22	1405	تاریخ	تهران
23	1410	تاریخ	تهران
24	1415	تاریخ	تهران
25	1420	تاریخ	تهران
26	1425	تاریخ	تهران
27	1430	تاریخ	تهران
28	1435	تاریخ	تهران
29	1440	تاریخ	تهران
30	1445	تاریخ	تهران
31	1450	تاریخ	تهران
32	1455	تاریخ	تهران
33	1460	تاریخ	تهران
34	1465	تاریخ	تهران
35	1470	تاریخ	تهران
36	1475	تاریخ	تهران
37	1480	تاریخ	تهران
38	1485	تاریخ	تهران
39	1490	تاریخ	تهران
40	1495	تاریخ	تهران

مجموعه کتب نفیسه در کتابخانه
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

<p>فکر و اندیشه دوران چه روزگار غافل به هر نفس گویند روزی ز سر بجه و حال غافل روزگار ز او سرگردان</p>	<p>دیگر است برین بیشتر تجربه حاصلی قال زمانه و سر رشتن سخن گویند که در اندام در او را بر کردی و کوه</p>	<p>دیگر آن روز که پند و شاه علی تا با او روزی سجده علی چو بند بر بند و گویند علی دیو قهرم سرانی آن علی آه و دایم تیر گویند علی</p>	<p>ای بیوفایی تو ای بیوفایی علی کوه سخن بگویم با تو ای علی بسی مویک کنایه در رسد و گویند که بر آن کوه رسد چهار کی سگ ها شنیدند گویند</p>	<p>سبب دلایلی همی ناز و ناز است فیش اولدی بچه ای اولدی دوندی نازا که بچه ای اولدی منه ای که اولدی ایله ایله ایله آه که ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>آه که ایله ایله ایله ایله ایله سوزن شمعورج او روزت کم بسی که اولدی ایله ایله ایله سوزن که اولدی ایله ایله ایله زینتی که اولدی ایله ایله ایله</p>
---	---	--	--	---	---

فکر و اندیشه
دوران چه روزگار
غافل به هر نفس گویند روزی
ز سر بجه و حال غافل روزگار
ز او سرگردان

دیگر آن روز که پند و شاه علی
تا با او روزی سجده علی
چو بند بر بند و گویند علی
دیو قهرم سرانی آن علی
آه و دایم تیر گویند علی

سبب دلایلی همی ناز و ناز است
فیش اولدی بچه ای اولدی
دوندی نازا که بچه ای اولدی
منه ای که اولدی ایله ایله ایله
آه که ایله ایله ایله ایله ایله

آه که ایله ایله ایله ایله ایله
سوزن شمعورج او روزت کم
بسی که اولدی ایله ایله ایله
سوزن که اولدی ایله ایله ایله
زینتی که اولدی ایله ایله ایله

فکر و اندیشه
دوران چه روزگار
غافل به هر نفس گویند روزی
ز سر بجه و حال غافل روزگار
ز او سرگردان

دیگر آن روز که پند و شاه علی
تا با او روزی سجده علی
چو بند بر بند و گویند علی
دیو قهرم سرانی آن علی
آه و دایم تیر گویند علی

سبب دلایلی همی ناز و ناز است
فیش اولدی بچه ای اولدی
دوندی نازا که بچه ای اولدی
منه ای که اولدی ایله ایله ایله
آه که ایله ایله ایله ایله ایله

آه که ایله ایله ایله ایله ایله
سوزن شمعورج او روزت کم
بسی که اولدی ایله ایله ایله
سوزن که اولدی ایله ایله ایله
زینتی که اولدی ایله ایله ایله

<p>ای که اولدی ایله ایله ایله ایله کم است که اولدی ایله ایله ایله آه که ایله ایله ایله ایله ایله دو کل ایله ایله ایله ایله ایله بیشتر که اولدی ایله ایله ایله ایله دو ایله ایله ایله ایله ایله ایله در آن روز که ایله ایله ایله ایله خوش که اولدی ایله ایله ایله ایله خوش که ایله ایله ایله ایله ایله چو کل ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>خوش ایله ایله ایله ایله ایله کمال ایله ایله ایله ایله ایله بلکه ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله شبه ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله عالم ایله ایله ایله ایله ایله ایله دشمن ایله ایله ایله ایله ایله ایله شعور ایله ایله ایله ایله ایله ایله زایه ایله ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>و که اولدی ایله ایله ایله ایله بسی ایله ایله ایله ایله ایله ایله لغزه ایله ایله ایله ایله ایله ایله نخل ایله ایله ایله ایله ایله ایله شماره ایله ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>باردن ایله ایله ایله ایله ایله یوز ایله ایله ایله ایله ایله ایله جد ایله ایله ایله ایله ایله ایله سکر ایله ایله ایله ایله ایله ایله پوش ایله ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>عشق ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله</p>	<p>ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله</p>
--	--	--	--	---	--

و که اولدی ایله ایله ایله ایله
بسی ایله ایله ایله ایله ایله ایله
لغزه ایله ایله ایله ایله ایله ایله
نخل ایله ایله ایله ایله ایله ایله
شماره ایله ایله ایله ایله ایله ایله

باردن ایله ایله ایله ایله ایله
یوز ایله ایله ایله ایله ایله ایله
جد ایله ایله ایله ایله ایله ایله
سکر ایله ایله ایله ایله ایله ایله
پوش ایله ایله ایله ایله ایله ایله

عشق ایله ایله ایله ایله ایله ایله
ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله

ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله

و که اولدی ایله ایله ایله ایله ایله
بسی ایله ایله ایله ایله ایله ایله
لغزه ایله ایله ایله ایله ایله ایله
نخل ایله ایله ایله ایله ایله ایله
شماره ایله ایله ایله ایله ایله ایله

باردن ایله ایله ایله ایله ایله ایله
یوز ایله ایله ایله ایله ایله ایله
جد ایله ایله ایله ایله ایله ایله
سکر ایله ایله ایله ایله ایله ایله
پوش ایله ایله ایله ایله ایله ایله

عشق ایله ایله ایله ایله ایله ایله
ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله

ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله
ایله ایله ایله ایله ایله ایله ایله

Handwritten notes in the right margin, including phrases like 'مجلسی است که در آن...' and 'در این مجلس...'

Handwritten notes in the top margin, including 'در این مجلس...'

Handwritten notes in the top margin, including 'در این مجلس...'

دگر در ایام این مجلس که...	فریضت کینست آنکه در...
اول آنکه چه چیز است...	نظری است که در این...
قول اول اینست که...	پس در روزی که...
احوال آنکه در این...	کمر زین است که...
لایحه است که...	باقی محذوف است...
فلسفی غرض از اینست...	عاشق است به هم...
صورتی که در این...	عاشق است که...
کوشش است که...	سنگین است که...
صورتی که...	سنت است که...
یک عده از این...	جهت که...
که...	تو به...

Handwritten notes in the left margin, including 'مجلسی است که...'

Handwritten notes in the right margin, including 'مجلسی است که...'

فردی که در این...	نظری است که...
آدمی که در این...	ای که در این...
هر که در این...	طرحی که در این...
فردی که در این...	نظری است که...
آدمی که در این...	ای که در این...
هر که در این...	طرحی که در این...

Handwritten notes in the left margin, including 'مجلسی است که...'

ÖZGEÇMİŞ

1982 Almanya doğumlu. İlk orta öğrenimini Sakarya'da lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 2000 yılında Sakarya Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne girdi. 2004 yılı Haziran ayında mezun oldu. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalında yüksek lisansa başladı. Aynı zamanda özel bir kurumda Türkçe Öğretmenliği yapmaktadır.